

Länsstyrelsen
Skåne

v. 2015-12-02

Jordbruket och recipientkontroll

Underlag till vägledning för tillsynsmyndigheter

REMISS

Titel: Jordbruket och recipientkontroll

Utgiven av: Länsstyrelsen Skåne

Författare: Lars Collvin, Göran Jansson, Helena Nilsson och
Margareta Svenning

Beställning: Länsstyrelsen Skåne
205 15 Malmö
Telefon 010-224 10 00

Copyright: Länsstyrelsen Skåne

Diarienummer: Xxxxxx

ISBN: xxx-xx-xxxxx-xx-x

Rapportnummer: xxxx:xx

Layout: Xxxxx Xxxxx

Tryckeri, upplaga: Länsstyrelsen Skåne, xxx ex

Tryckår: 20XX

Omslagsbild: Xxxx Xxxxxxx

Förord

I EU:s sök Blueprint - Strategi för att skydda Europas vattenresurser anges att "Vatten är en nödvändighet för människor, natur och ekonomi. Det är en förnybar resurs, men den är också ändlig och kan inte ersättas med andra resurser. Sötvatten utgör bara 2 % av jordens vatten och olika konkurrerande behov kan leda till en global vattenbrist på uppskattningsvis 40 % år 2030."

En fungerande utsläppskontroll och recipientkontroll är viktiga parametrar för att kontrollera respektive följa upp och utvärdera det åtgärdsarbete som sker inom olika sektorer med utsläpp till vatten. Av denna anledning sker utsläppskontroll som en del av verksamhetsutövares egenkontroll, dvs kontroll att reningsprocessen fungerar, att utsläppen håller sig inom givna gränser och att verksamheten inte ger upphov till större miljöpåverkan än vad som föreskrivs som villkor i givet tillstånd.

Utöver utsläppskontroll finns även behov av en samordnad recipientkontroll. Detta för att följa upp och utvärdera verksamheternas påverkan på naturen och vattenmiljön, dvs den samlade påverkan på bottenlevande organismer, plankton, musslor, fiskar, sjöfågel, sediment etc. Härvid kan göras riskbedömningar avseende cocktail-effekter samt behovet att utöka eller skärpa enskilda verksamheters utsläppskontroll med fler parametrar eller sänkta utsläppsvillkor. Vattenmyndigheternas förslag till åtgärdsprogram för perioden 2015-2021 ställer vidare krav på myndigheter och kommuner att verka för att recipientkontroll genomförs med syfte av att följa effekterna av bland annat jordbrukets verksamheter på recipienten, t.ex. genom Länsstyrelsernas åtgärd 7 och kommunernas åtgärd 2 och 4.

Idag sker recipientkontroll främst avseende den samlade miljöpåverkan från större avloppsreningsverk och industriell verksamhet. Därutöver sker vanligtvis punktvisa screeningar avseende lantbrukets utsläpp av bekämpningsmedel. Jord- och skogsbrukets mera diffusa påverkan på vattenrecipienten är dock inget som kontrolleras regelmässigt trots, att denna sektor står för den största nettotillförseln från mänsklig påverkan med skånska vattendrag till Skånes kustvatten, dvs. med ca 60 % av fosfor och med ca 80 % kväve.

Denna rapport redogör för hur behovet av en samordnad recipientkontroll inom jordbruket kan åstadkommas och hur uppkomna kostnader kan fördelas samt redogör för vilka analyser som bör genomföras inom ramen för den samordnade recipientkontrollen för att svara mot behoven av att bedöma jordbrukets påverkan på vattenmiljön.

Annelie Johansson
Miljödirektör

REMISS

Innehållsförteckning

FÖRORD

Innehållsförteckning	6
Sammanfattning	8
Bakgrund	10
Kunskapsbrist	10
Egenkontroll	11
Samordnad recipientkontroll	11
Tidig recipientkontroll	12
Metodik igår och idag	13
Nutida recipientkontroll	14
Initiativ mot förändring hos tillsynsmyndigheter och jordbruksföretag	15
Jordbruk och kontroll av vatten i Skåne av idag	15
Jordbruksverksamheter på olika provningsnivåer	16
Syfte och målsättning	17
Recipientkontroll	19
Möjlig arbetsform	19
Samarbetsytor mellan arbetsgrupper och tillsynsmyndigheter	20
Undersökande, operativ och kontrollerande övervakning	21
Lagstöd – krav genom provning och tillsyn	22
Jordbrukets verksamheter	24
B-anläggningar	24
Allmänt	24
I skånska kommuner	24
I avrinningsområden	25
C-anläggningar	26
Allmänt	26
I skånska kommuner	27
I avrinningsområden	28
U-anläggningar för djurhållare	28
Allmänt	28
I skånska kommuner	29
I avrinningsområden	30
U-anläggningar för växtodlare	31
Allmänt	31
I skånska kommuner	32
I avrinningsområden	33

Jordbrukssektorns kostnadsandel	34
Vattendirektivet – kostnader för övervakning	34
Kostnad för samordnad recipientkontroll/miljö- övervakning i Skåne 2013	34
Kostnadsansvar för SRK i skånska ytvatten 2013	36
Kostnadsansvar för jordbrukssektorn	38
Kostnadsansvar inom jordbrukssektorn	41
Jordbruksverksamheternas bidrag till recipientkontroll	45
Vilken recipientkontroll kan man få för sitt kostnadstillskott	47
Referenser	47
Bilagor	
Bilaga 1. Djurenheter	48
Bilaga 2. Definitioner	49
Bilaga 3. Åtgärder, med koppling till jordbrukets verksamheter, som behöver vidtas av myndigheter och kommuner	55
Bilaga 4. Väsentliga frågor med betydande miljöpåverkan	59
Bilaga 5. Checklista - underlag inför/vid tillsynsbesök	60

Sammanfattning

Länsstyrelsen har tagit fram ett förslag till hur jordbruket kan ta sina kostnader för den kontroll av recipientvatten, som behövs för att följa effekter av jordbruksverksamhet på dem.

De skånska vattnens överskuggande miljöproblem är övergödning och, med stor sannolikhet, miljögifter. Kunskapen om miljögifter i skånska vatten är med något undantag mycket begränsad. Tillsammans med andra förorenare, såsom hushåll, industri med flera står jordbruket för en betydande andel av belastningen med bland annat övergödande ämnen och miljögifter i form av bekämpningsmedelsrester från jordbruksverksamhet. Jordbruket bär däremot endast en försumbar andel av de kostnader som idag avsätts för att kontrollera effekten av utsläpp till de skånska vattnen.

Skånska ytvatten; åar, sjöar och kustvatten bedöms fortfarande överlag ha en sämre än god ekologisk status. EU:s ramdirektiv för ytvatten ålägger medlemsstaterna att uppnå en god ekologisk- och en god kemisk status till ett visst år, vanligen till 2015. För grundvatten gäller en god kvantitativ och en god kemisk status. Skånska ytvattenförekomster med sämre än god ekologisk status 2009 fick miljö kvalitetsnormen god ekologisk status satt till målår 2021 eller 2027, med tidsundantag från någon eller några kvalitetsfaktorer.

Idag finns det en betydande vattenkemisk kunskap om näringsämnen, organisk halt och om ämnen som beskriver syreförhållanden. Det finns emellertid tydliga brister när det gäller biologi och särskilt förorenande ämnen, om prioriterat farliga ämnen och om förhållanden i grundvattnet. Vidare saknas ofta information om livsmiljöer i vatten och delvis också om faktiska flödesförhållanden samt om vandringshinder. Dessa brister behöver åtgärdas både för att rätt beskriva vattenförekomsternas status, för att bedöma deras behov av åtgärder samt för att bedöma effekter av genomförda åtgärder. Givetvis kommer insatser mot påtalade brister att medföra ökade kostnader.

Syftet med denna rapport, samt med den tillsynskampanj som planeras ske i samarbete mellan Länsstyrelsen och några kommuner, är att öka antalet jordbruksföretag som bidrar till de kostnader för recipientkontroll, som behövs för att undersöka effekten av jordbruksverksamhet på vatten. Därmed ökar jordbruksföretagets kunskap kring miljöpåverkan från den egna gården. Det blir då lättare, att vidta egna åtgärder inom ramen för egenkontrollen, när kunskapen om den egna gårdens effekt på vattenrecipienten ökar.

Trots att miljöbalken redan 1998 gav prövnings- och tillsynsmyndigheterna möjlighet att använda miljöbalken och egenkontrollförordningen visavi samtliga berörda verksamhetsutövare, dvs. även mot diffusa utsläppare, har få

sådana beslutsvillkor och tillsynskrav ställts. Till de diffusa utsläppen kan räknas markanvändning kopplad till jordbruks- och skogsbruksverksamhet men även torv- och bergstäkter, enskilda avlopp, brukande av golfbanor med flera. I Skåne är utan tvekan jordbruksverksamhet den diffusa verksamhet som har störst betydelse för effekter på vatten i det öppna landskapet. Fokus läggs därför, i ett första skede, på att jordbruksverksamhet, framför andra diffusa skånska utsläppsverksamheter, ska delta finansiellt aktivt med recipientkontroll.

Enligt EU:s ramdirektiv för vatten ska åtminstone verksamhetssektorerna; hushåll, industri och jordbruk ta sitt kostnadsansvar för de vattentjänster de nyttjar.

Det är upp till varje provnings- och tillsynsmyndighet att med miljöbalken och åtgärdsprogrammet som grund kräva att verksamhetsutövarna tar sitt ansvar både vad gäller att ta fram den information om verksamhetens effekter som behövs samt att, vid behov, genomföra behövliga åtgärdsinsatser. Detta innebär att villkor om recipientkontroll ska föreskrivas vid miljöprovningen och att tillsynsmyndigheten ska förelägga om kontroll vid anmälningsprovning och inom den löpande tillsynen.

Kostnaderna för recipientkontroll inom ett avrinningsområde behöver fördelas. Först mellan påverkande sektorer och därefter mellan enskilda verksamhetsutövare inom respektive sektor. Principen om att förorenaren betalar måste gälla även vid finansiering av recipientkontroll.

Denna rapport utgör ett förslag till hur kostnadsfördelning skulle kunna ske för jordbrukssektorn, relativt hushålls- och industrisektorerna. I förslaget bedöms vad som kan vara en skälig kostnad för jordbrukssektorns recipientkontroll i Skåne. Därefter redovisas ett förslag på hur man kan bedöma en rimlig storleksordning på recipientkontrollkostnaden för en given verksamhet.

Detta underlag utgör en vägledning inför villkorsbeslut och för att miljöinspektörer ska kunna ställa tillsynskrav om recipientkontroll. Väljer jordbruksverksamheten att själv ta sitt ansvar enligt miljöbalken och bedriva recipientkontroll, är detta naturligtvis bra. Ett förslag är då att den enskilde verksamhetsutövaren tar en egen direkt kontakt med aktuellt Vattenråd och/eller samordnade recipientkontroll och ansöker om medlemskap. Som medlem kan verksamhetsutövaren ta hjälp av vattenrådet att lämna förslag på kontrollverksamhet. Ett på så vis framtaget kontrollförslag kan sedan samrådas med tillsynsmyndigheten.

BAKGRUND

Kunskapsbrist

Det finns idag en allmän kunskapsbrist hos såväl tillsynsmyndigheter som verksamhetsutövare, om hur en viss jordbruksverksamhet påverkar en given vattenförekomst eller ett övrigt vatten inom denna vattenförekomst (se bilaga 2 för definitioner).

Kunskapsbristen avser såväl själva miljötillståndet för olika vattentyper som för olika kvalitetsfaktorer och parametrar inom dessa. Samtidigt har myndigheter och kommuner en skyldighet (se bilaga 3) att se till att kunskap finns och att verka för att uppnå satta mål, miljökvalitetsnormer för vattenförekomster och andra av riksdagen satta mål som t.ex. miljökvalitetsmål för vatten.

Regelverk kring miljökvalitetsnormer med dess faktiska och rättsliga innehåll och dess betydelse vid prövning och tillsyn enligt miljöbalken, är ofta inte tillräckligt konkretiserade hos tillsynsmyndigheter och verksamhetsutövare. Regelverken behöver förtydligas.

Vattenmyndigheterna anser att *övergödning* (fosfor och kväve), *miljögifter* (framför allt växtskyddsmedel) och *förändring av livsmiljöer* (habitat) *genom fysisk påverkan* är exempel på tre väsentliga miljöproblem (se bilaga 4) med tydlig koppling till jordbruksverksamhet.

För **ytvatten**; dvs. sjöar, vattendrag och kustvatten, med avseende på miljökvalitetsnormen *god ekologisk status* är kunskapen bristfällig för samtliga kvalitetsfaktorer; dvs. för biologiska, fysikaliskt-kemiska och hydro-morfologiska kvalitetsfaktorer. För att öka kunskap om många vatten krävs resurser för ytterligare insamling av data samt resurser för analys, statistisk bearbetning, utvärdering och redovisning av resultat.

För *biologiska kvalitetsfaktorer* med avseende på jordbruksverksamhet finns brister framför allt med avseende på kvalitetsfaktorn kiselalger.

För *fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer* med avseende på jordbruksverksamhet finns brister främst med avseende på *särskilt förorenande ämnen* som till exempel för flertalet bekämpningsmedel, för vissa läkemedel och för metaller, som till exempel kadmium.

För *hydro-morfologiska kvalitetsfaktorer*, dvs. de faktorer som rör vattnens flödes-dynamik och/eller vattendragens eller sjöarnas form, finns behov av inventering och kartläggning av kraftverk eller annan typ av vattenverksamhet. Med avseende på

jordbruksverksamhet finns brister framför allt inom kunskapsområden som rör kontinuitet, dvs. vad som påverkar organismers möjlighet att röra sig fritt i å-fåran från utlopp till källa eller omvänt. Vidare, för hydrologisk regim, dvs. om det faktiska flödesmönstret avviker från det naturliga på grund av mänsklig påverkan. Slutligen, för morfologiska förhållanden, dvs. om vattendraget eller sjön är så negativt påverkat av mänsklig aktivitet i form av rensning, rätning, utfyllnad eller om bottenmaterial och -djup har förändrats så att livsmiljön i vattenekosystem är så påverkade att dessa avviker avsevärt jämfört med om det inte varit påverkade av människan.

När det gäller **grundvatten** och miljökvalitetsnormerna *god kvantitativ* och *god kvalitativ status* finns överlag stora brister för båda grupperna av kvalitetsfaktorer.

För såväl yt- som grundvatten saknas information om jordbruket påverkar förekomsten av **prioriterat farliga ämnen** och om miljökvalitetsnormen *god kemisk status* uppfylls eller inte. Frågor relaterade till god kemisk status blir allt mer centrala vid prövning av miljöfarliga verksamheter såsom industrier och avloppsreningsverk, liksom vid tillsyn på dylika anläggningar, vilket motiverar att diskussionen förs även i förhållande till jordbruksföretag.

Egenkontroll

Den som yrkesmässigt bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som omfattas av tillstånds- eller anmälningsskyldighet enligt 9 eller 11-14 kap miljöbalken ska bedriva egenkontroll, se förordningen (SFS 1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll.

Egenkontroll förutsätter, att företag genomför *utsläppskontroll* av sin verksamhet, för att fortlöpande kontrollera och redovisa verksamhetens funktion och utsläpp, med avseende på olika fysikalisk-kemiska samt hydrologiska faktorer.

Egenkontrollen förutsätter att verksamhetsutövaren undersöker och bedömer riskerna av verksamheten ur hälso- och miljösynpunkt. Eftersom risker och miljöstörningar inte alltid kan bedömas momentant genom egenkontroll, får även förutsättas, att verksamheten utför en *recipientkontroll* (RK; SFS 1998:901; 5-6 §§). Mest effektivt sker detta, genom samordnad recipientkontroll (SRK), med syfte att fortlöpande kontrollera och bedöma risker från den egna verksamheten på vattenmiljön – såväl med avseende på biologiska, som på fysikalisk-kemiska samt på fysiska och på hydrologiska kvalitetsfaktorer.

Samordnad recipientkontroll

Dagens skånska recipientkontroll av ytvatten genomförs samordnat för tolv landbaserade avrinningsområden inom deldistrikt Skåne (se figur 1) och för fyra

kustområden; Västra Hanöbuktens kustvatten, Sydkustens kustvatten, Öresunds kustvatten och Nordvästra Skånes kustvatten.

Recipientkontroll bedrivs inom större havsmynnande huvudavrinningsområden som t.ex. för Helge å, Nybroån, Kävlingeån och Rönne å eller för kustområden med flera mindre åar som t.ex. för Österlenåar och Sydkuståar.

Samordnad recipientkontroll i skånska vattendrag startade först i Kävlingeån 1958 och senast i Österlenåarna, 2007. Flertalet skånska recipientkontroller startade emellertid före 1970-talets slut.

Tidig recipientkontroll

Legal grund för recipientkontroll kom med **Miljöskyddslagen, 1969:387**. Enligt denna (efter lag ändring av ML, 1981:420) och för punktkällor; gäller att efter föreläggande från tillsynsmyndigheten var den som utövar miljöfarlig verksamhet skyldig att utföra för tillsynens fullgörande, behövliga undersökningar av verksamheten och dess verkningar (ML § 43), dvs. att bedriva recipientkontroll. Länsstyrelsen tilldelades uppdraget att besluta om hur dessa recipientkontroll program skulle utformas (ML § 39a).

I början av 1970-talet bedrev varje verksamhetsutövare sin egen recipientkontroll, vanligen i form av ett uppströms- och ett nedströms prov i recipienten relativt verksamhetens utmynnande "rör". Fram till utloppsrörets mynning i recipienten genomförde verksamhetsutövaren, då som idag, en egen utsläppskontroll inom företagets område. Recipientkontrollen kom allt efterhand att bedrivas separat från utsläppskontrollen och att genomföras av externa utförare, på uppdrag av verksamhetsutövaren/-arna.

I början, dvs. från mitten till slutet av 1970-talet utfördes huvudsakligen undersökningar av kemi och bakterier i vattnet. Andra biologiska undersökningar än för bakterier saknades vanligen helt.

Figur 1 Avrinningsområden (gröna gränser) i Skåne (länsgrens, svart) för vilka samordnad recipientkontroll bedrevs år 2013.

Man kom så småningom fram till att mätbara effekter av enskilda, små verksamheter i relativt stora recipientvatten är mycket svåra/omöjliga att urskilja med hjälp av uppströms- och ett nedströms prov i recipienten. *Likafullt bidrar varje enskild verksamhet med egna utsläpp till en recipient, till en samlad total påverkan på recipienten.* Därmed finns också en skyldighet för varje verksamhet att delta i införskaffandet av kunskap om tillståndet i recipienten och att bedöma den samlade påverkan på recipienten.

Metodik i går och i dag

Insamling av information koncentreras idag vanligen till de nedre delarna av en vattenförekomst (beroende på det/de miljöproblem som ska följas upp, gäller för övergödning) eller till det biflöde till vilket de samlade utsläppen sker. Vanligen finns någon relativt opåverkad lokal uppströms eller i något biflöde av motsvarande karaktär inom avrinningsområdet, vilken kan användas för jämförelse mellan det påverkade och ett opåverkat vatten. Detta ger en möjlighet att bedöma den samlade effekten av samtliga verksamheter med påverkan på recipienten.

Genom att samtidigt följa händelser i "utgående rör" från verksamheten ges en möjlighet att bedöma hur en enskild verksamhets utsläpp förändras över tiden, till exempel som resultat av förändringar inom verksamheten. Den samlade effekten, av åtgärder hos berörda verksamheter, på recipienten undersöks sedan för att se om förväntade, positiva effekter nås och tidsserierna kan variera beroende på vilken typ av påverkan som avses studeras.

Utöver kemiska och bakteriella undersökningar, tillfördes biologiska inslag till kontrollprogrammen under 1980-talet. Först, undersöktes bottendjur och i viss mån påväxt i rinnande vatten samt växt- och djurplankton i sjöar. Från mitten av 1990-talet började fiskundersökningar genomföras på några platser inom några huvudavrinningsområden. Under 2000-talet har kiselalgsundersökningar i rinnande vatten börjat användas som biologiskt bedömningsverktyg.

Nutida recipientkontroll

För 15 år sedan ersattes Miljöskyddslagen av **Miljöbalken, 1998:808**, en ramlag som samlade flera miljölagar, bland dem Miljöskyddslagen, under ett och samma "paraply". Miljöbalken innefattar bestämmelser som innebär att alla tillståndspliktiga verksamheter, A- och B-verksamheter enligt miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251), ska föreskrivas de utsläppsvillkor som behövs för att säkerställa de allmänna hänsynsreglerna i 2:a kap. miljöbalken.

I dagens samordnade recipientkontroll behöver man ofta fokusera på att följa den samlade effekten av flera verksamheters utsläpp på en vattenförekomst eller ett övrigt vatten inom denna se t.ex. NV Rapport 5551. Det samordnade synsättet följer av miljöbalkens grundläggande konstruktion som samordnad lagstiftning.

Ett särskilt villkor om kontrollprogram, i syfte att säkerställa att bolaget följer upp sina utsläppsvillkor genom viss typ av mätning etc. beslutas i samband med ansökan om tillstånd. Detaljerna avseende kontrollen delegeras ofta till tillsynsmyndigheten att besluta, i samråd med sökandebolaget. Tillståndspliktiga verksamheter är skyldiga att årligen inge en miljörapport till tillsynsmyndigheten, varvid en redovisning ska göras avseende verksamhetens utsläpp.

För verksamheter som är anmälningspliktiga, C-verksamheter enligt miljöprövningsförordningen (2013:251), kan tillsynsmyndigheten föreskriva försiktighetsmått i samband med anmälan. Detta kan innebära att sökandebolaget föreläggs att utföra sin egenkontroll på ett visst sätt. Verksamheterna ska genom en kontinuerligt uppdaterad egenkontroll kunna beskriva och redovisa effekten av sin verksamhet på recipienten för tillsynsmyndigheten. Detta gäller, förutom

punktkällor, även för diffusa källor. Diffusa källor är framför allt jordbruks- och skogsverksamhet, läckage ur förorenade industriområden samt utsläpp från pågående verksamheter som inte kan hänföras till punktutsläpp. Bland diffusa källor finns därför också en rad andra verksamheter som t.ex. torvbrytning och annan täktverksamhet, väg- och järnvägsverksamhet, enskilda avlopp, dagvatten, drift av golfbanor etc.

Den lagstadgade skyldigheten för verksamhetsutövare till diffusa-, såväl som till punktutsläpp, att bedriva en god egenkontroll med inriktning mot recipientskydd och insamling av data för bedömning av status och påverkan, har inte medfört tillräckligt ansvarstagande för insamling av miljödata enligt PPP-principen ("Polluters Paying Principle", ≈ förorenaren betalar-principen). Särskilt villkor om *deltagande i* (att utföra) recipientkontroll kan därför behöva föreskrivas. Antingen kan *deltagande i* (utförande av) recipientkontroll föreskrivas som enskilt deltagande eller som samordnat.

Initiativ mot förändring hos tillsynsmyndigheter och jordbruksföretag

Länsstyrelsen i Skåne har, genom denna rapport, initierat ett arbete mot att fler (i stort sett alla) jordbruksverksamheter ska delta i (utföra) recipientkontroll. Länsstyrelsen bedömer att i stort sett alla tillståndspliktiga- som anmälningsskyldiga samt övriga verksamheter behöver delta. Formella krav bör ställas såväl genom villkor i tillståndsbeslut, genom att föreskriva försiktighetsmått, med förelägganden samt i samband med tillsyn. Länsstyrelsen vill även att tillsynsmyndigheterna, genom ökad kunskap och förändrade rutiner, aktivt ska verka för ovanstående.

Jordbruk och kontroll av vatten i Skåne av idag

Nationell och regional miljöövervakning

Inom det statliga programmet (nationell och regional nivå) bedrivs miljöövervakning/recipientkontroll i två delprogram: typområden och observationsfält, se <http://www.slu.se/sv/institutioner/mark-miljo/forskning/vattenvardslara-/observationsfalt-typomraden/>. I Skåne finns idag fem aktiva typområden och tre observationsfält. Tidsserierna för de skånska observationsfälten startade 1973 eller 1976 medan de skånska typområdena startade någon gång i intervallet 1983-2002. Totalt medverkar 174 lantbrukare i Sverige varav ca 52 i Skåne. Lantbruket medverkar när det gäller löpande provtagning och/eller inlämnande av odlingsuppgifter (gröda, gödsling, skörd och jordbearbetning).

Tullstorpsåprojektet

Tullstorpsån är ett mindre vattendrag med ett avrinningsområde på 63 km² och som mynnar i havet på den skånska sydkusten strax öster om Trelleborg. Vattendragets avrinningsområde utgörs till 86,9 % av jordbruksmark. Flertalet markägare har gått samman i en ekonomisk förening som driver Tullstorpsåprojektet, se <http://www.tullstorpsan.se/>. Stora insatser har åtgärdsinsatser har vidtagits under kort tid för att höja Tullstorpsåns ekologiska status från dålig år 2009. För att följa effekterna av insatta åtgärder bedriver föreningen ett recipientkontrollprogram som startade 2009 och som omfattar vattenkemiska och biologiska analyser.

Åtgärdsprojekt

För flera år som mynnar på Skånes väst kust å deltar markägare i åtgärdsprojekt som syftar till att minska näringsläckage, öka landskapets vattenhållande förmåga och dess biologiska mångfald. Inom ramen för dessa åtgärdsprojekt bedrivs en del kemiska och biologiska kontroller i vilka lantbrukarna deltar på ett eller annat sätt. Se projekt för t.ex. Sege å, se <http://www.segea.se/vattenrad.html>; för Höje å, se <http://www.hojea.se/>; för Kävlingeån, se <http://kavlinge.se/>; för Saxån-Braån, se <http://saxan-braan.se/> och för Råån, se <http://raan.se/>.

Dikningsföretag

I ett par skånska vattendrag t.ex. i Vege å och i Sege å deltar dikningsföretag, finansiellt i den samordnade recipientkontrollen.

På andra ställen deltar dikningsföretag i kunskapshöjande projekt som t.ex. Greppa näringens – Greppa vattenförvaltningen, se <http://www.greppa.nu/arkiv/nyhetsarkiv/2015-05-26-involvera-lantbrukarna-i-vattenforvaltningen.html?page=3>.

Jordbruksverksamheter på olika provningsnivå

Miljöprövningsdelegationen beslutar om verksamhetstillstånd för lantbrukets B-anläggningar, dvs. mycket stora djuranläggningar med krav på tillståndsbeslut, medan Länsstyrelsen har tillsyn över dessa. Tillsynen över tillståndspliktiga anläggningar kan även delegeras till de kommunala nämnderna. För tillståndspliktiga verksamheter kan beslutas tillståndsvillkor om att utföra recipientkontroll.

Tillståndsvillkor i tillståndsbeslut kan därmed inte att föreskrivas för C-anläggningar, dvs. mindre djuranläggningar eller för U-anläggningar, dvs. lantbruk med djuranläggningar med mindre än 100 djurenheter eller för några jordbruk med växtodlingsverksamhet.

För C-anläggningar behöver försiktighetsmått i form av recipientkontroll föreskrivas i samband med prövning av anmälan för C verksamheten. För U-verksamheter behöver krav på recipientkontroll ställas i samband med tillsynen.

Länsstyrelsen anser att i stort sett alla verksamhetsutövare, även C- och U-verksamheter (undantag, se nedan) ska få en uppmaning av respektive tillsynsmyndighet att självant påbörja en aktiv recipientkontroll. Samtidigt behöver verksamhetsutövaren kunna få ett besked om storleksordningen på kostnaden för detta. *Budskapet till näringarna ska vara att det medför lägre kostnader ju fler som väljer att delta.* Vidare, att ökade kunskaper om näringens miljöeffekter ska förutsätta att den enskilde brukaren kommer att delta efter förmåga. *För att på ett effektivt sätt kunna ställa krav på jordbruksverksamheter via tillsynen, behöver tillsynsmyndigheterna, Länsstyrelsen och kommunerna, samarbeta* (SFS 2011:13, 1 kap. § 17). Detta underlag tas fram, i syfte att försöka underlätta ett sådant samarbete. Ett vägledningsdokument kommer att tas fram med denna rapport som grund, och som syftar till att underlätta samarbetet mellan myndigheter. Vidare, ges ett förslag på frågor som kan ställas i samband med tillsynen i syfte att få till stånd recipientkontroll (bilaga 5). Dessutom, presenteras ett förslag till anmälningsformulär för medlemskap i Vattenråd/samordnad recipientkontroll (bilaga 6).

SYFTE och MÅLSÄTTNING

Denna rapport och dess målsättningar sammanfattas nedan.

Förutom krav på egenkontroll för att nå kunskap om verksamheten (miljöbalken 26 kap. 19§ och 22§) kan åtgärder behövas för att minimera risker med verksamheten.

Vid vetskap om en negativ miljösituation inom ett visst vatten eller ett inom ett visst avrinningsområde/åtgärdsområde, ska tillsynsmyndigheterna vidta åtgärder. Åtgärder, som till exempel att revidera gamla tillstånd eller att förelägga anmälningspliktiga verksamheter om nya försiktighetsmått.

Insamling av information är en förutsättning för nå kunskap om miljötillstånd och för att kunna bedöma grad av påverkan samt risker med verksamheten. Att fortlöpande inhämta kunskap och att bedöma risker samt att bedöma påverkan, är aktiviteter som behöver finansieras. Korrekta kunskapsunderlag skapar även bättre rättssäkerhet när tillsynsmyndigheterna överväger och/eller genomför myndighetsåtgärder.

Det är skäligt att alla verksamhetsutövare med utsläpp till/påverkan på vatten deltar finansiellt för att täcka kostnader för att inhämta kunskaper om recipienten (miljöbalken 26 kap. 19§). Det är också skäligt att ppp-principen (principen om att förorenaren ska betala) ska gälla, så långt det är rimligt, för alla verksamheter som påverkar vattenmiljön.

Målsättningen med denna rapport är att fungera som ett underlag och drivkraft för:

- att verksamhetsutövare inom jordbrukssektorn aktivt ska delta i recipientkontroll av de vatten som berörs av deras verksamhet
- att recipientkontroll i första hand ska ske självant på verksamhetsutövarens initiativ
- att tillsynskrav på recipientkontroll ska ställas med stöd av miljöbalken, när verksamhetsutövaren inte självant tar initiativ till detta
- att recipientkontroll i första hand ska bedrivas samordnat
- att recipientkontroll i andra hand ska bedrivas enskilt
- att definiera vilken storlek eller typ av verksamheter som inte ska omfattas av krav på recipientkontroll
- att kostnaden för recipientkontroll, så långt möjligt, ska vara proportionell mot verksamhetens påverkan på recipienten
- att bedöma jordbrukssektorns delansvar för kostnaden av recipientkontroll, relativt hushålls- och industrisektorernas kostnader
- att diskutera kostnadsfördelning mellan verksamhetsutövare inom jordbrukssektorn i Skåne

RECIPIENTKONTROLL

Redovisade kunskapsbrister med avseende på jordbruksverksamhet behöver åtgärdas. Detta arbete bedrivs med fördel samordnat inom de **åtgärdsområden** som Vattenmyndigheterna har pekat ut (se figur 2).

Figur 2. Åtgärdsområden (gröna gränser, vanligen lika med gränser för Vattenråden) för vilka samordnad recipientkontroll bör bedrivas (länsgrens, svart). Åtgärdsområden under vattenmyndigheterna Södra Östersjön och Västerhavet och inom deldistrikt Skåne redovisas med röd, fet namntext.

Möjlig arbetsform och metodik inom recipientkontrollen

Recipientkontroll kan bedrivas enskilt eller samordnat. Den bedrivs dock mest effektivt i en arbetsgrupp för **samordnad recipientkontroll** inom åtgärdsområden. Vid samordnad recipientkontroll delar verksamheterna på kostnaderna för recipientkontrollen.

Samordnad recipientkontroll inom skånska åtgärdsområden bedrivs idag ofta av en arbetsgrupp under Vattenrådet för åtgärdsområdet. Denna arbetsgrupp har en egen, från vattenrådet, fristående ekonomi för kontrollprogrammet. De medlemmar i vattenrådet som finansierar recipientkontrollen är också de som beslutar om recipientkontrollprogrammets utformning. Arbetsgruppen tar därför fram ett

förslag till kontrollprogram i dialog med verksamhetsutövarna. Detta kontrollprogram ska sedan stämmas av mot tillsynsmyndigheterna som då får möjlighet att lämna sina synpunkter på kontrollprogrammet.

Det som ska styra kontrollprogrammets utformning är uppföljning av de villkor som finns för verksamheterna (utsläppskontroll) och av den effekt verksamheterna har på den yttre miljön (recipientkontroll).

För verksamheter kan gälla olika tillståndsvillkor eller försiktighetsmått genom C-anmälan eller beslut via tillsynen. För miljöns statusbedömning gäller minimistandarder i form av miljökvalitetsnormer. För vissa ämnen utgör miljökvalitetsnormen en gränsvärdesnorm (kemisk status). För ekologisk status utgör miljökvalitetsnormen en norm som följer av Sveriges åtaganden enligt ramdirektivet för vatten (2000/60/EG). Detta innebär att normen ska beaktas vid prövning och tillsyn men inte anses utgöra stoppregel.

För en tillståndspliktig verksamhet vet man genom villkoren vad som åtminstone behöver ingå i recipientkontrollen. Utifrån kemikalieförteckning och liknande kan man behöva undersöka förekomst och effekt av ämnen i recipienten. För övriga verksamheter förutsätts att tillsynsmyndigheten genom egenkontrollen kan styra upp recipientkontrollen med föreläggande, så att behövlig kunskap om recipienten erhålls.

Arbetsgruppen för recipientkontroll ska agera i dialog med vattenrådet för åtgärdsområdet. Arbetsgruppen ska kunna fatta självständiga beslut om recipientkontrollens innehåll och omfattning. Arbetsgruppen bör ha en egen, från vattenrådet självständig, ekonomi för att bedriva recipientkontroll. Arbetsgruppen ska samråda med berörda tillsynsmyndigheter inför förändringar i kontrollprogrammen för vattenrecipienten.

Samarbetsytan mellan arbetsgrupper och tillsynsmyndigheter

Avstämningar med berörda tillsynsmyndigheter ger stora möjligheter, att påpeka brister i ett tidigt skede och att lämna råd om hur dessa brister kan åtgärdas. Alternativt kan tillsynsmyndigheten acceptera lagt förslag och därmed informera verksamhetsutövaren om att tillsynsmyndigheten anser att kontrollprogrammet är godtagbart.

Tillsynsmyndigheten måste dock, efter utförd inspektion i varje enskilt fall, fatta beslut om att verksamheten fullgör sina krav enligt miljöbalken samt vid behov förelägga om rättelse.

Den föreslagna arbetsformen ger fördelen att verksamhetsutövare i dialog med varandra kan påverka utformningen av kontrollprogrammets innehåll, deras omfattning och den totala kostnaden. Man får också möjlighet att medverka vid beslut om vem som ska vara utförare (vanligen någon konsult) och om hur och på vilket sätt man vill att resultat ska redovisas.

Undersökande, operativ och kontrollerande övervakning

Recipientkontroll behöver ske enligt modell för övervakning enligt vattendirektivet, dvs. i form av undersökande, operativ och kontrollerande övervakning.

Detta innebär ofta att man kan behöva börja med en *undersökande övervakning* och med en *sammanställning av befintlig kunskap*, för att ta reda på om och var brister eller avvikelser finns inom åtgärdsområdet.

Om resultat visar på problem i någon form kan detta/dessa behöva klargöras genom en *operativ undersökning*, dvs. en frekvent undersökning med avseende på någon enstaka parameter som ger en tydlig miljöpåverkan. Eventuellt sker den operativa undersökningen på flera lokaler, för att tydliggöra problemets geografiska omfattning och om mer än en källa föreligger. När detta är gjort behöver tillsynsmyndigheten förelägga den/de som berörs, att eventuell utföra en åtgärd/-er för att undanröja problemet. Alternativt beslutar tillsynsmyndigheten att problemet är av den art eller att kostnaden är av den storlek, att åtgärden inte är **ekonomiskt rimlig** om än **miljömässigt motiverad**. Det kan också visa sig, att den åtgärd som krävs, inte är **tekniskt möjlig** att genomföra.

Det är väsentligt att beslut som fattas av tillsynsmyndigheten är skäliga, samtidigt som tillsynen alltid utförs i de allmänna intressenas tjänst. Om tillsynsmyndigheten kommer fram till att ett verksamhetstillstånd måste omprövas, innebär detta att det faller på miljöprövningsdelegationen att avväga miljönyttan av ett strängare villkor mot kostnaderna för verksamheten.

Om den undersökande övervakningen inte visar på något egentligt problem idag eller om åtgärd vidtagits och fortsatt operativ övervakning visats leda fram till ett önskat, stabilt resultat kan fortsatt övervakning övergå i en kontrollerande övervakning.

Syftet med den *kontrollerande övervakningen* är att följa och redovisa status och trender i det av människan relativt opåverkade åtgärdsområdet med *god ekologisk* och *god kemisk status* för ytvatten och med *god kemisk* och *god kvantitativ status* för grundvatten. Syftet är också att fånga upp framtida påverkan och att kunna utesluta/eller inte utesluta att effektpåverkan kommer från en naturlig eller icke naturlig källa.

LAGSTÖD - krav genom prövning och tillsyn

Genom tillståndsvillkor ställs krav på tillståndspliktiga verksamheter. Genom föreläggande i samband med anmälningsprövning samt inom den löpande tillsynen ställs krav på alla typer av verksamheter, med stöd av 26 kap 9 § miljöbalken. Förordningen (1998:901) ställer ytterligare krav tillståndspliktiga verksamheter.

Alla som bedriver en verksamhet som omfattas av miljöbalkens bestämmelser är, enligt miljöbalkens allmänna hänsynsregler (2 kap 2-6 §§ miljöbalken), skyldiga att skaffa sig den kunskap och den dokumentation som krävs, för att kunna leverera det underlag som tillsynsmyndigheten kräver. För tillståndspliktiga verksamheter samt för verksamheter som bedrivs yrkesmässigt gäller det förstärkta och preciserade regelverket (ovan). Var och en som bedriver verksamhet är med andra ord skyldig att också bedriva egenkontroll.

När det gäller deltagande i recipientkontroll för de tillståndspliktiga verksamheterna, regleras dessa lämpligen genom tillståndsvillkor. Även samordnad recipientkontroll är möjligt att besluta om genom villkor. När det gäller mindre anläggningar (C och U), kan tillsynsmyndigheten, vid behov förelägga om försiktighetsmått.

Det uppstår ofta en diskussion kring vad som ingår i den pågående verksamheten och därmed vad som kan regleras med villkor i tillståndsbeslutet för verksamheten. Grundprincipen enligt miljöbalken är att miljöpåverkan genom tidigare verksamheter, hanteras som avhjälpandeåtgärder enligt 10:e kap. miljöbalken, om en föroreningsskada uppstått. Gränssnitten mellan nutida och dåtida påverkan, samt dess inbördes proportioner m.m. utgör ett komplicerat gränssnitt. Förekomsten av dåtida föroreningar kan naturligtvis innebära att utrymmet att belasta miljön genom en pågående verksamhet minskar.

Villkorsreglering, förutsätter någon form av dokumenterad kunskap med avseende på en verksamhets faktiska påverkan på recipienten. Om det i samma recipient finns många verksamheter med punktutsläpp, problem med diffusa utsläpp som t.ex. övergödning från jordbruksverksamhet, då blir det svårare att med miljöeffekter som grund ställa mer specifika krav visavi ett enskilt bolag vid prövning eller för tillsynsmyndigheten att ingripa vid föreläggande. Tillsynsmyndigheten kan dock alltid ingripa med stöd av 2:a kap. miljöbalken, så länge rättskraften hos ett giltigt miljötillstånd inte kringkärs. Viktigt, att komma ihåg är också att bevisbördan för "ren miljö trots verksamhet" alltid åvilar sökandebolaget vid ansökan om miljötillstånd, samt hos övriga verksamheter i dialog med tillsynsmyndigheten. När det gäller tillsynsmyndighetens föreläggande i samband med anmälningsprövning eller annan tillsyn på C respektive U verksamheter, skapar de försiktighetsmått som beslutas ingen rättskraft för

verksamheten, liknande den som finns för ett giltigt miljötillstånd. Detta betyder att en verksamhet löpande kan ges nya ramar, inom ramen för den löpande tillsynen.

REMISS

JORDBRUKETS VERKSAMHETER

I enlighet med miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251) delas verksamheter allmänt in i A-, B-, C- och U-verksamheter. Indelningen anger vilken prövningsnivå en verksamhet befinner sig, samt utgör huvudprincip för fördelning av tillsynsansvaret enligt miljötillsynsförordningen.

Det finns inte några A-anläggningar för jordbruksverksamhet. B- och C-verksamheter för jordbruk omfattar bara djurverksamheter. U-verksamheter för jordbruk omfattar emellertid såväl djur- som växtodlingsverksamheter.

De olika verksamhetstyperna för jordbruk omfattar följande:

B-anläggningar

Allmänt

Omfattar bara större djuranläggningar och avser verksamheter som redovisas i tabell 1:

Djurslag	Antal platser st.	Antal djurenheter
Mjölkkor		mer än 400
Ungdjur, nöt		mer än 400
Slaktsvin	> 2 000	
Sugor	> 750	
Fjäderfä	> 40 000	
Hästar		mer än 400

B-anläggningar behöver tillståndsbeslut för sin verksamhet. Länsstyrelsen fattar beslut om jordbruksverksamheter som utgör B-anläggningar. Länsstyrelsen har också tillsynsansvar för dessa anläggningar. Länsstyrelsen kan emellertid delegera detta besluts- och/eller tillsynsansvar till kommunen.

B-anläggningar i skånska kommuner

I tabell 2 nedan visas fördelningen av B-anläggningar i skånska kommuner 2013:

Kn-nr	Kommun	Antal B-anläggningar, st.
1214	Svalöv	3
1230	Staffanstorps	0
1231	Burlöv	0
1233	Vellinge	0
1256	Östra Göinge	5
1257	Örkelljunga	0
1260	Bjuv	2
1261	Kävlinge	0
1262	Lomma	0

1263	Svedala	1
1264	Skurup	1
1265	Sjöbo	5
1266	Hörby	0
1267	Höör	1
1270	Tomelilla	4
1272	Bromölla	0
1273	Osby	0
1275	Perstorp	1
1276	Klippan	1
1277	Åstorp	1
1278	Båstad	0
1280	Malmö	0
1281	Lund	4
1282	Landskrona	1
1283	Helsingborg	3
1284	Höganäs	0
1285	Eslöv	4
1286	Ystad	4
1287	Trelleborg	1
1290	Kristianstad	12
1291	Simrishamn	6
1292	Ängelholm	0
1293	Hässleholm	3
1200	SKÅNE	63

B-anläggningar i avrinningsområden

I tabell 3 nedan redovisas B-anläggningar som helt eller delvis finns inom vattendrag som avvattnar Skåne under 2013 (SCB, 2013):

ID	Namn	Antal B-anläggningar, st.
Area00431	Gallån-Orlundsån*	13
Area00461	Skräbeån	0
Area00436	Helge å	16
Area00435	Hanöbukten	0
Area00478	Österlen	8
Area00452	Nybroån, Kabusaån och Tyge å	6
Area00466	Sydvästra Skåne	2
Area00459	Sege å	1
Area00437	Höje å	0
Area00440	Kävlingeån	10

Area00458	Saxån	1
Area00456	Råån	3
Area00477	Öresund	0
Area00592	Kustnära områden (syd)	0
Area00584	Vege å	3
Area00580	Rönne å	3
Area00732	Skälderviken	0
Area00581	Stensån	0
Area00577	Lagan	4
	SKÅNE	53 (70)

*Gråskraferade vattendrag avvattnar delvis vatten från Skåne men administreras vattenmyndighetsmässigt av annat län.

Används kommungränser för att avgränsa verksamheterna resulterar 63 stycken B-anläggningar för Skåne. Används istället avrinningsområdesgränser som innefattar hela Skånes yta resulterar 70 stycken B-anläggningar, dvs. ytterligare sju B-anläggningar hamnar inom området. Tas hänsyn till de vattenområden som administreras av Skåne visavi vattenmyndigheterna så finns 53 av de 70 B-anläggningarna inom dessa områden. Skånskt ansvar för tillståndsbeslut gäller de 63 B-anläggningarna.

C-anläggningar

Allmänt

Omfattar bara medelstora djuranläggningar och avser verksamheter som redovisas i tabell 4:

Djurslag	Antal platser st.	Antal djurenheter
Mjölkkor		100 – 400
Ungdjur, nöt		100 – 400
Slaktsvin	1 000 - 2 000	
Suggor	300 - 750	
Hästar		100 - 400

C-anläggningar är anmälningspliktiga. Kommunen prövar och utför tillsyn på jordbruksverksamheter som är C-anläggningar.

C-anläggningar i skånska kommuner

I tabell 5 nedan visas skånska C-anläggningar fördelade på kommuner och för 2013:

Kn-nr	Kommun	Antal C-anläggningar, st.
1214	Svalöv	7
1230	Staffanstorp	1
1231	Burlöv	0
1233	Vellinge	1
1256	Östra Göinge	10
1257	Örkelljunga	2
1260	Bjuv	1
1261	Kävlinge	0
1262	Lomma	0
1263	Svedala	3
1264	Skurup	5
1265	Sjöbo	27
1266	Hörby	14
1267	Höör	4
1270	Tomelilla	31
1272	Bromölla	3
1273	Osby	1
1275	Perstorp	0
1276	Klippan	3
1277	Åstorp	4
1278	Båstad	6
1280	Malmö	1
1281	Lund	2
1282	Landskrona	1
1283	Helsingborg	4
1284	Höganäs	4
1285	Eslöv	13
1286	Ystad	12
1287	Trelleborg	6
1290	Kristianstad	51
1291	Simrishamn	16
1292	Ängelholm	9
1293	Hässleholm	22
1200	SKÅNE	264

C-anläggningar i avrinningsområden

I tabell 6 nedan redovisas C-anläggningar under 2013 fördelade på följande avrinningsområden vilka helt eller delvis avvattnar Skåne är (SCB, 2013):

ID	Namn	Antal C-anläggningar, st.
Area00431	Gallån-Orlundsån*	7
Area00461	Skräbeån	4
Area00436	Helge å	81
Area00435	Hanöbukten	0
Area00478	Österlen	27
Area00452	Nybroån, Kabusaån och Tyge å	30
Area00466	Sydvästra Skåne	13
Area00459	Sege å	3
Area00437	Höje å	1
Area00440	Kävlingeån	42
Area00458	Saxån	3
Area00456	Råån	3
Area00477	Öresund	0
Area00592	Kustnära områden (syd)	7
Area00584	Vege å	13
Area00580	Rönne å	31
Area00732	Skälderviken	0
Area00581	Stensån	2
Area00577	Lagan	52
	SKÅNE	248 (319)

Används kommungränser för att avgränsa verksamheterna resulterar 264 stycken C-anläggningar för Skåne. Används istället avrinningsområdesgränser som innefattar hela Skånes yta resulterar 319 stycken C-anläggningar, dvs. ytterligare 55 stycken C-anläggningar hamnar inom området. Skånska kommuner kan begära föreläggande om tillsyn för 264 av dessa C-anläggningar.

U-anläggningar för djur

Allmänt

Omfattar mindre djuranläggningar. I tabell 7 redovisas underlag för U-anläggningar för djur:

Djurslag	Antal platser st.	Antal djurenheter
Mjölkkor		10 - 100
Ungdjur, nöt		10 - 100
Slaktsvin	100 - 1 000	
Suggor	30- 300	
Hästar		10 - 100

För U-anläggningar för djur krävs ingen tillstånds eller anmälningsplikt.

Kommunen utövar tillsyn för jordbruksverksamheter som utgör U-anläggningar för djur och kan för sin tillsyn begära in information om verksamhetens effekt på aktuell recipient.

U-anläggningar i skånska kommuner

I tabell 8 nedan redovisas antal skånska U-anläggningar för djur, per kommun och för 2013:

Kn-nr	Kommun	Antal U-anläggningar djur, st.
1214	Svalöv	68
1230	Staffanstorps	10
1231	Burlöv	0
1233	Vellinge	13
1256	Östra Göinge	57
1257	Örkelljunga	25
1260	Bjuv	10
1261	Kävlinge	11
1262	Lomma	3
1263	Svedala	29
1264	Skurup	31
1265	Sjöbo	166
1266	Hörby	172
1267	Höör	49
1270	Tomelilla	123
1272	Bromölla	35
1273	Osby	34
1275	Perstorp	25
1276	Klippan	65
1277	Åstorp	14
1278	Båstad	89
1280	Malmö	7
1281	Lund	70
1282	Landskrona	8
1283	Helsingborg	41
1284	Höganäs	19
1285	Eslöv	63
1286	Ystad	59
1287	Trelleborg	25
1290	Kristianstad	226

1291	Simrishamn	77
1292	Ängelholm	78
1293	Hässleholm	214
1200	SKÅNE	1 916

U-anläggningar för djur i avrinningsområden

I tabell 9 nedan redovisas antal U-anläggningar för djur per avrinningsområden och för år 2013 (SCB, 2013):

ID	Namn	Antal U-anläggningar, st.
Area00431	Gallån-Orlundsån*	57
Area00461	Skräbeån	85
Area00436	Helge å	587
Area00435	Hanöbukten	0
Area00478	Österlen	150
Area00452	Nybroån, Kabusaån och Tyge å	121
Area00466	Sydvästra Skåne	81
Area00459	Sege å	44
Area00437	Höje å	35
Area00440	Kävlingeån	316
Area00458	Saxån	49
Area00456	Råån	28
Area00477	Öresund	0
Area00592	Kustnära områden (syd)	78
Area00584	Vege å	68
Area00580	Rönne å	343
Area00732	Skälderviken	0
Area00581	Stensån	59
Area00577	Lagan	536
	SKÅNE	1 985 (2 637)

Används kommungränser för att avgränsa verksamheterna resulterar 1 916 stycken U-anläggningar för djur i Skåne. Används istället avrinningsområdesgränser som berör hela Skånes yta resulterar 2 637 stycken U-anläggningar för djur, dvs. ytterligare 721 stycken U-anläggningar för djur hamnar inom området. Skånska kommuner kan för sin tillsyn begära in information om påverkan på recipient från 1 916 U-anläggningar för djur.

I tabell 10 nedan, redovisas antalet djurverksamheter i de tre storleksklasserna i antal och i procent.

Djurverksamheter	Klass i d.e.*	Antal djurverksamheter st.	Antal djurverksamheter %
B - stora	> 400	63	2,8
C - medelstora	100 – 400	264	11,8
U - mindre	10 – 100	1 916	85,4
Skåne	≥ 10	2 243	

*10 d.e. = gräns för att få fri rådgivning enligt *Greppa näringen* i Skåne

U-anläggningar för växtodlare

Allmänt

Omfattar alla växtodlare. I tabell 11 redovisas underlag för U-anläggningar för växtodlare uppdelade på tre storleksklasser:

Växtodlare	Arealklass i ha*	Antal växtodlare st.	Antal växtodlare %
Stora	≥ 500	85	2,43
Medelstora	150 – 500	618	17,64
Mindre	25* – 150	2 800	79,93
Skåne	≥ 25	3 503	

*25 ha = gräns för att få rådgivning enligt *Greppa näringen* i Skåne

För U-anläggningar för djur krävs ingen anmälningsplikt. Kommunen utför tillsyn på jordbruksverksamheter som utgör U-anläggningar.

U-anläggningar för växtodling i skånska kommuner

I tabell 12 nedan redovisas antal U-anläggningar för växtodling i skånska kommuner, fördelade på tre storleksklasser, för verksamheter om 25 ha eller mer och för 2013:

Kn-nr	Kommun	U-anläggningar - växtodling, st.			
		Stora > 500 ha	Medelstora 100-500 ha	Övriga 25-100 ha	Alla ≥ 25 ha
1214	Svalöv	9	21	118	148
1230	Staffanstorps	1	14	50	65
1231	Burlöv	0	0	5	5
1233	Vellinge	0	16	57	73
1256	Östra Göinge	2	5	37	44
1257	Örkelljunga	0	1	20	21
1260	Bjuv	3	4	29	36
1261	Kävlinge	3	15	55	73
1262	Lomma	0	6	23	29
1263	Svedala	4	19	34	57
1264	Skurup	3	20	82	105
1265	Sjöbo	5	31	170	206
1266	Hörby	0	10	165	175
1267	Höör	3	10	57	70
1270	Tomelilla	6	48	144	198
1272	Bromölla	0	3	35	38
1273	Osby	0	0	22	22
1275	Perstorp	0	1	20	21
1276	Klippan	1	8	74	83
1277	Åstorp	1	6	29	36
1278	Båstad	0	3	130	133
1280	Malmö	0	11	29	40
1281	Lund	6	23	107	136
1282	Landskrona	2	11	45	58
1283	Helsingborg	8	32	85	125
1284	Höganäs	1	17	49	67
1285	Eslöv	8	47	140	195
1286	Ystad	5	40	123	168
1287	Trelleborg	6	48	144	198
1290	Kristianstad	7	69	258	334
1291	Simrishamn	0	30	166	196
1292	Ängelholm	0	34	110	144
1293	Hässleholm	1	15	188	204
Kn-nr	Kommun	85	618	2 800	3 503

U-anläggningar för växtodlare i avrinningsområden

I tabell 13 nedan redovisas antal U-anläggningar för växtodlare per avrinningsområde och för år 2013 (SCB, 2013):

ID	Namn	Antal U-anläggningar växtodling, st.			
		Stora >500 ha	Medelstora 100-500 ha	Övriga ≥25-100 ha	Alla ≥25 ha
Area00431	Gallån-Orlundsån*	0	6	107	113
Area00461	Skräbeån	0	10	81	91
Area00436	Helge å	10	82	532	624
Area00435	Hanöbukten	0	0	0	0
Area00478	Österlen	0	33	234	267
Area00452	Nybroån, Kabusaån och Tyge å	8	53	222	283
Area00466	Sydvästra Skåne	12	102	322	436
Area00459	Sege å	5	26	76	107
Area00437	Höje å	5	28	96	129
Area00440	Kävlingeån	17	87	438	542
Area00458	Saxån	8	44	149	201
Area00456	Råån	7	23	78	108
Area00477	Öresund	0	1	5	6
Area00592	Kustnära områden (syd)	1	18	155	174
Area00584	Vege å	8	42	139	189
Area00580	Rönne å	4	49	364	417
Area00732	Skälderviken	0	0	0	0
Area00581	Stensån	0	1	50	51
Area00577	Lagan	3	34	512	549
	SKÅNE	85 (88)	598 (639)	2 891 (3 560)	3 574 (4 287)

Används kommungränser för att avgränsa "alla" växtodlare i Skåne med en uppodlad yta av minst 25 ha, resulterar totalt 3 503 stycken växtodlare. Av dessa är 85 stycken att betrakta som stora (mer än 500 ha), 618 stycken som medelstora (100-500 ha) och 2 800 stycken som övriga. Används istället avrinningsområdesgränser som berör hela Skånes yta resulterar totalt 4 284 stycken U-anläggningar för växtodling, dvs. ytterligare 784 stycken U-anläggningar för växtodling hamnar inom området.

Skånska kommuner kan för sin tillsyn begära in information om t.ex. växtodlarnas effekt på den recipient de påverkar från 3 503 växtodlare.

JORDBRUKSSEKTORNS KOSTNADSANDEL

Vattendirektivet – kostnader för övervakning

Enligt artikel nio i EU:s vattendirektiv 2000/60/EG och dess punkt 1 ska medlemsstaterna beakta principen om kostnadstäckning för vattentjänster inberäknat miljö- och resurskostnader, med beaktande av den ekonomiska analys som utförs enligt bilaga III och i enlighet framför allt med principen att förorenaren betalar. Under samma punkt och i en strecksats framhålls att de olika vattenanvändningsverksamheterna, uppdelade *på åtminstone*; **industri, hushåll och jordbruk** adekvat ska bidra till kostnadstäckning för vattentjänster, med utgångspunkt i den ekonomiska analys som utförts enligt bilaga III och med beaktande av principen att förorenaren betalar.

Kostnad för samordnad recipientkontroll / miljöövervakning i Skåne 2013

Tabell 14 visar, att den samlade budgeterade kostnaden för samordnad recipientkontroll (SRK) i Skåne under 2013 var drygt sju miljoner kronor.

För Skräbeån och Helge å rör ca 300 000 - 500 000 kr av totalkostnad för miljöövervakningskostnaderna i Blekinge, Kronobergs och Jönköpings län. Faktisk kostnad för samordnad recipientkontroll i Skåne under 2013 kan därför sättas till åtminstone 6,8 MKr.

Utöver den kostnad för SRK som verksamhetsutövare står för, finns kostnader för:

1. Nationell miljöövervakning av vatten som staten helt står för, på ca ? Mkr/år.
2. Regional miljöövervakning av vatten som staten helt står för på ca 0,2 Mkr/år.
3. Regional effektuppföljning av kalkade vatten på ca 0,5 Mkr/år.

Den totala kostnaden för nationell och regional miljöövervakning/recipientkontroll av skånska vatten för 2013 kan grovt uppskattas till ca 2 Mkr.

Tabell 14. Kostnad för samordnad recipient kontroll i Skåne år 2013

Huvudavrinningsområde/ kustvatten	Program för samordnad recipientkontroll	Kostnad kr, år 2013
87 Skräbeån	Skräbeåns vattenvårdskommitté	342 500
88 Helge å	Kommittén för samordnad kontroll av Helgeå	711 309
88089 Österlens kustområde	Österlens vattenråd	165 639
88089 Österlens kustområde	Sydkuståar; Ystads kn	54 210
89 Nybroån	Nybroåkommittén	147 635
89090 Sydkustens kustområde	Tullstorpsån; LOVA	275 900
89090 Sydkustens kustområde	Skivarpsån/Dybäcksån; Skurups kn	50 000
89090 Sydkustens kustområde	Sydkuståar; Trelleborgs kn	50 000
89090 Sydkustens kustområde	Sydkuståar; Vellinge kn	24 858
89090 Sydkustens kustområde	Sydkuståar; Malmö kn	40 000
90 Sege å	Segeåns vattendragsförbund	221 000
91 Höje å	Höje ås vattenråd	420 850
92 Kävlingeån	Kävlingeåns vattenvårdsförbund	282 790
93 Saxån	Saxån-Braåns vattenvårdskommitté	342 130
94 Råån	Rååns vattendragsförbund	139 000
95 Vegeå	Vegeåns vattendragsförbund	432 587
96 Rönneå	Rönneåkommittén	576 049
96 Ringsjön	Ringsjöns vattenråd	306 582
Västra Hanöbuktens kustvatten	Vattenvårdsförbundet för Västra Hanöbukten	341 600
Sydkustens kustvatten	Sydkustens vattenvårdsförbund	505 545
Öresunds kustvatten	Öresunds vattenvårdsförbund	1 310 000
Nordvästra Skånes kustvatten	Nordvästskånes kustvattenkommitté	572 826
TOTALT FÖR "SKÅNE" 2013		7 313 010

*Notera att kostnaden avser övervakningskostnaden för hela avrinningsområden. Detta innebär t.ex. att kostnaden för Helge å avser såväl vatten i Skåne som i Kronobergs och i Jönköpings län. För Skräbeån omfattar kostnaden också övervakning av vatten i Blekinge och i Kronobergs län.

Kostnadsansvar för samordnad recipientkontroll i skånska ytvatten år 2013

År 2013 fördelades kostnaden för SRK i skånska sjöar, vattendrag och kustvatten mellan hushåll som vanligen representeras av kommunens VA-kollektiv, industrier – huvudsakligen några få stora industrier med egna reningsverk (små industrier är vanligen anslutna till kommunala ARV) samt jordbruk – representerade av några få stora markägare och ett par större djurgårdar.

Budgeterad totalkostnad för SRK i skånska ytvatten 2013 kan fördelas för på sektorerna hushåll, industri, jordbruk (i enlighet med EU:s vattendirektiv 2000/60/EG artikel 9 punkt 1) och övriga.

SRK "Skåne" år 2013	Hushåll %	Industri %	Jordbruk %	Övriga %
87 Skräbeån	65,5	34,5		
88 Helge å	84,3	15,3		0,5
88089 KO Österlen	77,6	7,7	11,4	3,3
88089 Sydkuståar (Ystads kn)	100			
89 Nybroån	70,0	11,0	7,8	
89090 Tullstorpsån				100*
89090 Sydkuståar (Skurups, Trelleborgs, Vellinge och Malmö kn)	100			
90 Sege å	72,0	23,0	5,0	
91 Höje å	100			
92 Kävlingeån	83,2	16,6		
93 Saxån	100			
94 Råån	100			
95 Vegeå	74,4	15,6	10,0	
96 Rönneå	58,6	41,4		
96 Ringsjön	100			
Västra Hanöbuktens KV	47,6	44,7		7,8
Sydkustens KV	78,0	20,1		1,9
Öresunds KV	68,1	25,0		6,8
NV Skånes KV	71,8	28,2		
Antal st.	18	12	4	6
Median %	77,8	21,6	8,9	5,1
Min %	47,6	7,7 (0)	5,0 (0)	0,5 (0)
Max %	100	44,7	11,4	100

Tabell 15. Kostnaden för samordnad recipientkontroll (SRK) i skånska vatten 2013 fördelad på sektorerna hushåll, industri, jordbruk och övriga verksamheter. *Statliga LOVA-bidrag stod för hela kostnaden för SRK.

I tabell 15 redovisas budgeterade kostnader för år 2013 och för betalande medlemmar enligt; **hushåll** (kommunernas andel + övriga verksamheter, genom avtal anslutna till kommunala avloppsrenings-verk, gäller t.ex. för flertalet mindre industrier), **industri** (industrins andel för verksamheter med egna ARV) och **jordbruk** (andel för markanvändare som är markägare, dikningsföretag, regionala LRF samt ett par djuranläggningar) och **övriga** (t.ex. naturintressen som sportfiske eller naturskyddsföreningar).

Tabell 15 visar att 2013 står hushållssektorn (det allmänna samt mindre industrier med avtal till det allmänna om rening av industrivatten) i "Skåne" för i genomsnitt (=median) cirka tre fjärdedelar av den totala kostnaden för SRK, industrisektorn (stora industrier med egna reningsverk) för cirka en femtedel och jordbrukssektorn för cirka en sextondel medan övriga svarar för cirka en trettiondedel.

Hushållssektorn tar 2013 kostnadsansvar i samtliga 18 SRK-program. I fem av dessa; 88089 Sydkuståar (Ystad kn), 89090 Sydkuståar (Skurup, Trelleborg, Vellinge och Malmö kn), 91 Höje å 93 Saxån och 94 Råån, tar hushållssektorn hela kostnadsansvaret 2013, dvs. 100%. Som lägst svarar hushållssektorn för 47,6% av hela kostnadsansvaret; i Västra Hanöbuktens kustvattenkontroll.

Industrisektorn i "Skåne" svarar år 2013 för i genomsnitt (=median) för mer än en femtedel av hela recipientkontrollkostnaden. Industrisektorn tar år 2013 kostnadsansvar i 12 av 18 SRK-program. Som störst andel kostnadsansvar, bland dessa 12 SRK-program, tar industrisektorn 44,7% (Västra Hanöbuktens kustvattenkontroll). Som lägst, i de 12 SRK-programmen, är andelen kostnadsansvar för industrin år 2013 - 7,7% (Österlens kustområde). De sex SRK-program där industrin inte har något eget direkt kostnadsansvar under år 2013 (inga stora industrier med egna utsläpp) är; 88089 Sydkuståar (Ystad kn), 89090 Sydkuståar (Skurup, Trelleborg, Vellinge och Malmö kn), 91 Höje å, i 93 Saxån, i 94 Råån och i 96 Ringsjön.

Jordbrukssektorn i "Skåne" svarar för i genomsnitt (=median) knappt nio procent av hela kostnaden för SRK i fyra av de 18 SRK-programmen. Som mest, i dessa fem SRK man deltar i, svarar jordbrukssektorn för 11,4% av kostnadsansvaret (Österlens kustområde). Som minst, i de fem SRK-program där jordbrukssektorn deltar med kostnadsansvar för recipientkontroll, svarar jordbrukssektorn för 5,0 % (i Sege å).

De 14 SRK-program där inte jordbruket tar något eget kostnadsansvar år 2013 är; 87 Skräbeån, 88 Helge å, 88089 Sydkuståar (Ystads kn), 89090 Sydkuståar (Skurup, Trelleborg, Vellinge och Malmö kn), 91 Höje å, 92 Kävlingeån, 93 Saxån, 94 Råån,

96 Rönne å, 96 Ringsjön, V Hanöbukts KV, Öresunds KV och NV Skånes KV, Sydkustens KV.

Kostnadsansvar för jordbrukssektorn

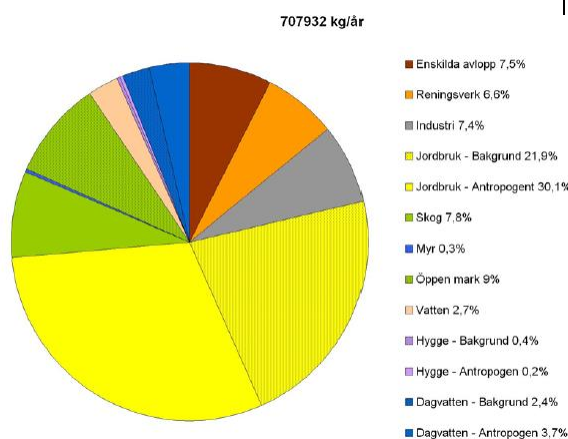
Är det skäligt att jordbrukssektorns kostnad för samordna recipientkontroll ska utgöra 3,3 % (år 2013) av hela kostnaden för recipientkontroll? Om inte, vad är en skälig kostnad för jordbrukssektorn?

Hushållssektorns genomsnittliga kostnad för samordnad recipientkontroll var 77,8 % av ca 6,8 MKr 2013, dvs. knappt 5,3 MKr.

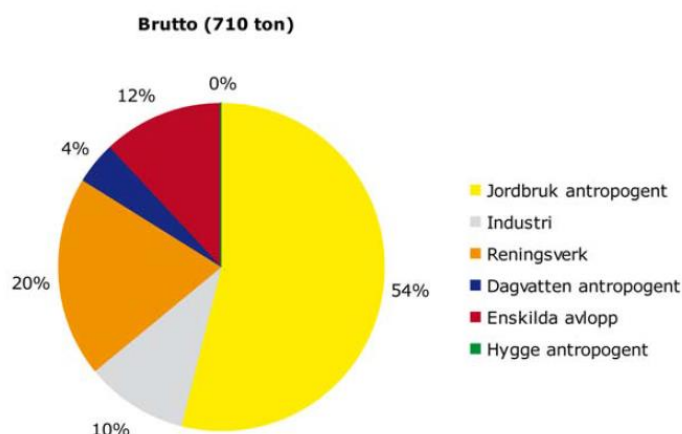
Som utgångspunkt förutsätts att en skälig kostnad för jordbrukssektorn inte kan förväntas överstiga hushållssektorns genomsnittliga kostnad (dvs. det allmänna kontrollkostnad inklusive kostnaden för flertalet mindre industrier utan egna reningsverk).

I förvaltningsplanen (2009) för Södra Östersjöns respektive för Västerhavets vattendistrikt redovisades källfördelning med avseende på utsläpp av fosfor och kväve som drivkrafter för miljöproblemet övergödning, se figur 3 a-d nedan.

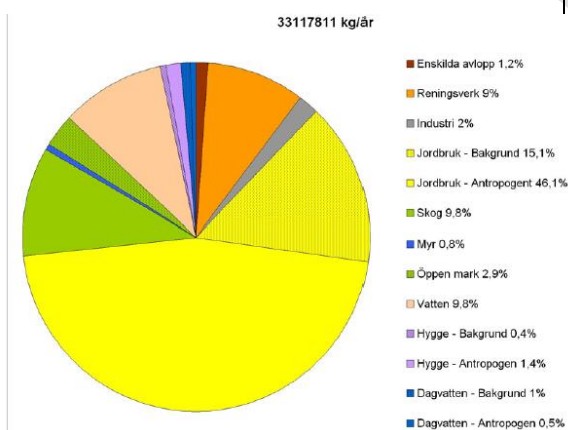
Figur 3a. **Fosfor** Södra Östersjön

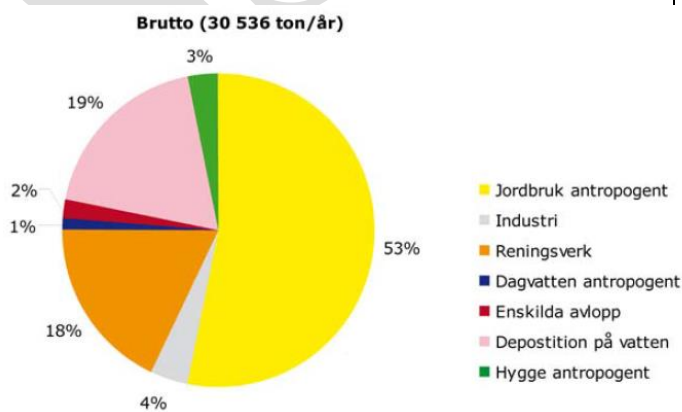
Figur 3b. **Fosfor** Västerhavet

Figur 3c. **Kväve** Södra Östersjön

Figur 3d. **Kväve** Västerhavet

Av figur 3 a-d framgår klart att jordbrukssektorn utgör störst källa för såväl fosfor som kväve. Jordbrukssektorns utsläpp av näringsämnen är klart större än för hushåll i form av reningsverk och enskilda avlopp eller för industrier eller för den delen en annan stor diffus källa i form av skogsbruk. Om bara hänsyn till bruttoutsläpp av fosfor och kväve skulle tas så borde jordbrukssektorns kostnadsandel vara åtminstone lika hög som hushållssektorns. Vattenmyndigheterna anser näringspåverkan utgör ett av nio väsentliga miljöproblem med betydande miljöpåverkan (se bilaga 4).

Flera miljöproblem är idag svåra att såväl kvantifiera som att källfördela. Exempel på sådana miljöproblem är läkemedel från hushålls- och jordbrukssektorn, bekämpningsmedel från bland andra jordbrukssektorn m.fl. Vattenmyndigheterna anser att miljögifter i yt- och grundvatten utgör ett av nio väsentliga miljöproblem med betydande miljöpåverkan (se bilaga 4).

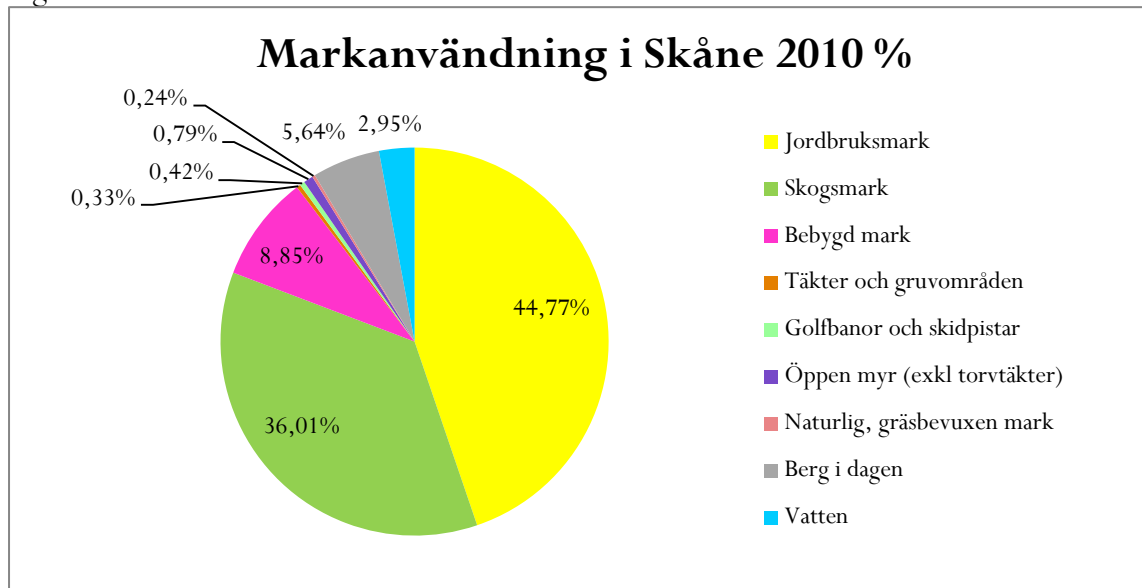
Betydelsen av andra diffusa källor som drift av växthusodlingar, täkt av organiskt material, drift av golfbanor, effekter av väg- och järnvägstrafik med flera är också svåra att såväl kvantifiera som att källfördela.

Det är vidare svårt att bedöma hur stor påverkan olika sektorer har på vattendragens funktion som livsmiljöer (exempelvis dikning, rätning, rensning, kulvertering, sjösänkning m.m.) samt deras naturliga vattenflödesmängd- och mönster (exempelvis kraftverk, bevattningsuttag, vattenutsläpp). Vattenmyndigheterna anser att förändrade habitat genom fysisk påverkan utgör ett av nio väsentliga miljöproblem med betydande miljöpåverkan (se bilaga 4).

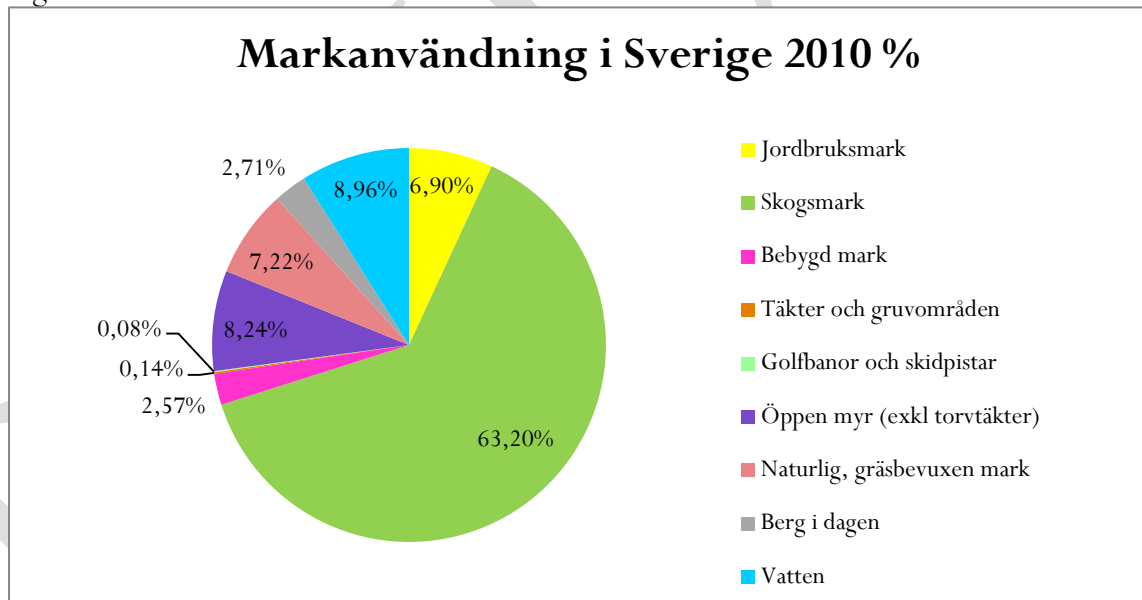
Det blir därför i stort sett omöjligt att fullt ut rättvist ange ett underlag för att bedöma olika sektors kostnadsansvar och som fullt ut bygger på miljöföroreningar och/eller -påverkan. Vi kan emellertid konstatera att jordbruksverksamhet medför en betydande allmän påverkan på vattendragen och därmed borde jordbrukssektorn ha ett betydande kostnadsansvar för bland annat miljöövervakning av verksamhetens effekter på recipientvatten.

Vi har ovan konstaterat att ett skäligt kostnadsansvar inte bör överstiga hushållssektorns. Ett sätt att uppskatta jordbrukssektorns samlade kostnadsansvar i Skåne kan vara att väga andelen jordbruksmark relativt hela den skånska landarealen. Markanvändningsdata för Skåne redovisas för år 2010, se figur 4 och för Sverige år 2010 se figur 5 (SCB 2013).

Figur 4.

Figur 5.

Av figur 4 framgår att andelen jordbruksmark i Skåne 2010 är 44,77 %. Används denna andel som utgångspunkt för att ta fram jordbrukssektorns samlade kostnadsansvar relativt hushållssektorns resultat, en total årlig kostnad för jordbrukssektorn i Skåne på $0,4477 \cdot 5,290 \text{ Mkr} = \text{ca } 2,368 \text{ Mkr}$.

Kostnadsansvar inom jordbrukssektorn

Enligt vattendirektivets bilaga tre ska en ekonomisk analys genomföras och denna: ”skall innehålla tillräcklig och tillräckligt detaljerad information (med beaktande av kostnaden för att samla in de relevanta uppgifterna) för att det skall vara möjligt att göra

a) de relevanta beräkningarna för att i enlighet med artikel 9 beakta principen om täckning av kostnaderna för vattentjänster med hänsyn till långsiktiga försörjnings- och behovsprognoser avseende vattnet i avrinningsdistriktet och, om nödvändigt — uppskattningar av de volymer, priser och kostnader som är förenade med vattentjänster, och — uppskattningar av relevanta investeringar, däri inbegripet prognoser för sådana investeringar,

b) bedömningar av den mest kostnadseffektiva kombination av åtgärder när det gäller vattenanvändningen som skall ingå i det åtgärdsprogram som avses i artikel 11, på grundval av uppskattningar av de potentiella kostnaderna för sådana åtgärder.”

Länsstyrelsen Skåne anser att det idag är mycket svårt och extremt kostnadskrävande att korrekt beskriva en given jordbruksverksamhets enskilt samlade påverkan på en vattenrecipient. Länsstyrelsen Skåne avsåg därför att, tillsammans med vattenråden för Östernåarna och för Nybroån, i en litteraturstudie gemensamt ta fram ett underlag som ska klargöra vad som är möjligt, med dagens kunskap, att göra för att beskriva en given jordbruksverksamhets enskilt samlade påverkan på en vattenrecipient. SLU i Ultuna lämnade en offert på detta arbete. Tyvärr kunde denna inte genomföras då Havs- och vattenmyndigheten samt Jordbruksverket tackade nej till att bidra till täckning av den finansiering som behövdes utöver vad de båda vattenråden och Länsstyrelsen Skåne redan utlovat.

I avvaktan på ett bättre underlag för att tydliggöra en enskild jordbruksverksamhets effekt på en given recipient föreslår Länsstyrelsen Skåne nedan fördelningsprincip för att så långt möjligt beakta principen om att förorenaren ska betala efter storleken på sin miljöpåverkan.

Länsstyrelsen föreslår att:

1. antalet djurhållare och antalet växtodlare i respektive storleksklass slås samman till en klass för stora, medelstora och för mindre jordbruksverksamheter (tabell 16)
2. den samlade kostnaden för jordbrukssektorn fördelas sedan lika mellan de tre storleksklasserna Detta resultera i 2 368 512 kr/3 ≈ 789 504 kr per storleksklass.
3. den totala kostnaden delas sedan lika inom respektive storleksklass för samtliga verksamheter inom varje storleksklass (tabell 17)
4. Kostnaden för varje verksamhetsutövare inom respektive storleksklass avrundas till jämt 100-tal kronor vilket leder till att den totala kostnaden ökar från 2 552 000 kr/år till 2 633 000 kr/år, dvs med totalt 81 700 kr/år eller med 3,2%.

I tabell 16 nedan redovisas antalet verksamheter med djurhållare respektive med växtodlare, fördelade per storleksklass i Skåne år 2013 (summerat för antal hos de 33 skånska kommunerna).

Verksamhet storlek	Djurhållare antal/storlek	Växtodlare antal/storlek	Verksamheter antal/storlek
Stora	63	85	148
Medel	264	618	882
Mindre	1 916	2 800	4 716
Skåne	2 243	3 503	5 746

I tabell 17 nedan redovisas ett förslag till hur storleksordningen för en "skälig" kostnad för recipientkontroll med avseende på skånska jordbruksverksamheter kan uppskattas. Den totala kostnaden för en storleksklass föreslås sedan fördelas på antalet verksamheter i respektive av de tre storleksklasserna och avrundas till jämna 100-tal kronor. På detta sätt kan PPP-principen åtminstone närmast.

Den faktiska kostnaden för att beskriva jordbrukets effekter i recipienten, förutsatt att denna sker samordnat, behöver fastställas av respektive vattenråds recipientkontrollorgan och bygga på undersökningsbehovet visavi jordbruksverksamhet. Det Länsstyrelsen Skåne här föreslår som "skälig" kostnad bör betraktas som en kostnadsnivå som kan komma att variera upp- eller ner relativt "skälig" kostnad allt utifrån det faktiska behovet för varje recipientkontrollprogram.

Förslag till kontrollprogram för recipientkontroll ett givet år behöver bestämmas av respektive samordnade recipientkontroll/vattenråd i dialog med sina, för recipientkontrollen, betalande medlemmar. Kontrollprogrammet behöver sedan stämmas av med berörda tillsynsmyndigheter. Därefter kan kontrollprogrammet upphandlas från någon/några konsulter, vanligen för en period om tre år. Kostnaden för kontrollprogrammet fördelas därefter av respektive samordnade recipientkontroll/vattenråd på sina medlemmar efter beslut i t.ex. dess årsstämma.

Om recipientkontrollen väljs att bedrivas enskilt, bestäms den faktiska kostnaden av det förslag till kontrollprogram som den enskilde verksamhetsutövaren tar fram på begäran av berörd tillsynsmyndighet. Begäran sker vid behov som ett föreläggande.

Tabell 17 a. Förslag till kostnad för recipientkontroll per verksamhetsutövare.

Storlek	Verksamheter antal st./storlek	Kostnad per storlek kr/storlek*år	Kostnad per verksamhet och år kr/st*år	Avrundad kostnad per verksamhet och år kr/st*år
Stora	148	789 504	5 334	5 300
Medel	882	789 504	895	900
Mindre	4 716	789 504	167	200
Totalt	5 476		2 368 512	2 530 400

En samordnad kontrollverksamhet (SRK) förväntas bli mer kostnads- och informationseffektiv än en enskild kontrollverksamhet. En samordnad recipient-kontroll kan därför förväntas bli betydligt mindre kostsam, än en enskild. Den "skäliga" kostnaden per verksamhetsutövare i tabell 17 är indikativ och avser SRK.

I den här föreslagna modellen för kostnadsfördelning, kommer den administrativa avgiften (medlemsavgift för samordnad recipientkontroll och/eller för vattenråd) avseende "små" verksamheter; dvs. U-anläggningar för djur (≥ 10 d.e.) samt för små växtodlingsanläggningar (≥ 25 ha och < 150 ha) att kosta lika mycket eller mer än den förväntade recipientkontroll-kostnaden. Länsstyrelsen föreslår därför att tillsyns-myndigheter i nuläget endast kräver (vid behov i villkor eller genom föreläggande) att B- och C-anläggningar samt "stora" (≥ 500 ha) och "medelstora" (≥ 150 ha och < 500 ha) växtodlings-anläggningar ska genomföra recipientkontroll som en del i sin egenkontroll.

Tillsynsmyndigheternas föreslås därför att i nuläget, endast ställa krav på recipientkontroll för "stora" verksamhetsutövare; dvs. B-anläggningar samt växtodlare med arealer på 500 ha och större, samt för "medelstora" verksamhetsutövare; dvs. för C-anläggningar och för växtodlare med arealer i intervallet 150 ha upp till 500 ha. Sker detta, kan ett förväntat tillskott skapas för recipientkontroll i skånska recipient-vatten, på i storleksordningen 1,6 Mkr/år för att beskriva jordbruksverksamheters effekt på recipienten.

Tabell 17 b. Förslag till kostnad för recipientkontroll per verksamhetsutövare.

Storlek	Verksamheter antal st./storlek	Kostnad per storlek kr/storlek*år	Kostnad per verksamhet och år kr/st*år	Avrundad kostnad per verksamhet och år kr/st*år
Stora	148	789 504	5 334	5 300
Medel	882	789 504	895	900
Mindre	-	-	-	-
Totalt	1 030		1 579 008	1 578 200

Jordbruksverksamheternas förväntade bidrag till recipientkontroll

Nedan uppskattas storleken på ett förväntat kostnadstillskott från jordbruksverksamhet och för respektive huvudavrinningsområde (haro). Detta innebär att verksamheter i mellanliggande "kustkilar" inte finns med. Skillnader i antal verksamheter per för Skåne baserat på uppgifter för kommuner

Tabell 18. Förväntat kostnadstillskott från djurhållare.

Haro	Aronamn	B ₂₀₁₃ st	C ₂₀₁₃ st	U ₂₀₁₃ st (≥10 de)	Totalt B+C+U	Totalt B+C	Tillskott från djur B+C+U	Tillskott från djur B+C
87	Skräbeån	0	4	85	89	4	20 600	3 600
88	Helge å	16	81	587	684	97	275 100	157 700
88089	Österlenåarna	8	27	150	185	35	96 700	66 700
89	Nybroån, Kabusaån och Tyge å	6	30	121	157	36	83 000	58 800
89090	Syd kuståarna	2	13	81	96	15	38 500	22 300
90	Sege å	1	3	44	48	4	16 800	8 000
91	Höje å	0	1	35	36	1	7 900	900
92	Kävlingeån	10	42	316	368	52	154 000	90 800
93	Saxån	1	3	49	53	4	17 800	8 000
94	Råån	3	3	28	34	6	24 200	18 600
94095	Kustområde	0	7	78	85	7	21 900	6 300
95	Vege å	3	13	68	84	16	41 200	27 600
96	Rönne å	3	31	343	377	34	112 400	43 800
	Västra Hanöbuktens kustvatten							
	Syd kustens kustvatten							
	Öresunds kustvatten							
	Nordvästra Skånes kustvatten							
SKÅNE 2013		53	258	1 985	2 296	311	910 100	513 100

Tabell 19. Förväntat kostnadstillskott från växtodlingsgårdar.

Haro	Aronamn	≥500 ha st	≥150-<500 ha st	≥25-<150 ha st	≥25 ha st	≥150 ha st	Tillskott från växtodlare ≥25 ha	Tillskott från växtodlare ≥150 ha
87	Skräbeån	0	10	81	91	10	25 200	9 000
88	Helge å	10	82	532	624	92	233 200	126 800
88089	Österlenåarna	0	33	234	267	33	76 500	29 700
89	Nybroån, Kabusaån och Tyge å	8	53	222	283	61	134 500	90 100
89090	Syd kuståarna	12	102	322	436	114	219 800	155 400
90	Sege å	5	26	76	107	31	65 100	49 900
91	Höje å	5	28	96	129	33	70 900	51 700
92	Kävlingeån	17	87	438	542	104	256 000	168 400
93	Saxån	8	44	149	201	52	111 800	82 000
94	Råån	7	23	78	108	30	73 400	57 800
94095	Kustområde	1	19	160	180	20	54 400	22 400
95	Vege å	8	42	139	189	50	108 000	80 200
96	Rönne å	4	49	364	417	53	138 100	65 300
	Västra Hanöbuktens kustvatten							
	Syd kustens kustvatten							
	Öresunds kustvatten							
	Nordvästra Skånes kustvatten							
SKÅNE 2013		85	598	2 891	3 574	683	1 566 900	988 700

Av de båda tabellerna 18 och 19 ovan framgår, att med den här ovan beskrivna modellen, kommer växtodlingsverksamheterna att skjuta till ca två gånger mer till recipientkontroll än vad djurverksamheterna kommer att göra.

Om kostnadstillskottet för växt- och djurverksamheter beaktas gemensamt per huvudavrinningsområde så framgår det totala tillskottet för varje huvudavrinningsområde av tabellen 20 nedan.

Tabell 20. Förväntat kostnadstillskott till respektive recipientkontroll från B- och C-anläggningar (djurverksamheter) samt från medelstora (≥ 150 ha och < 500 ha) och stora växtodlare (≥ 500 ha).

Haro	Aronamn	Tillskott från djur B+C kr/haro	Tillskott från växtodlare ≥ 150 ha kr/haro	Samlat tillskott kr/haro
87	Skräbeån	3 600	9 000	12 600
88	Helge å	157 700	126 800	284 500
88089	Österlenåarna	66 700	29 700	96 400
89	Nybroån, Kabusaån och Tyge å	58 800	90 100	148 900
89090	Syd kuståarna	22 300	155 400	177 700
90	Sege å	8 000	49 900	57 900
91	Höje å	900	51 700	52 600
92	Kävlingeån	90 800	168 400	259 200
93	Saxån	8 000	82 000	90 000
94	Råån	18 600	57 800	76 400
94095	Kustområde	6 300	22 400	28 700
95	Vege å	27 600	80 200	107 800
96	Rönne å	43 800	65 300	109 100
	Västra Hanöbuktens kustvatten			
	Syd kustens kustvatten			
	Öresunds kustvatten			
	Nordvästra Skånes kustvatten			
SKÅNE		513 100	988 700	1 501 800

I genomsnitt (medianvärde), med den här presenterade modellen och under förutsättning att alla jordbruksverksamheter utom de ”små” deltar, kan ett skånskt huvudavrinningsområde få ett förväntat tillskott till recipientkontroll om 96 400 kr/år. Det huvudavrinningsområde som får lägst förväntat tillskott är Skräbeån med 12 600 kr/år medan det som får störst förväntat tillskott är Kävlingeån med 259 200 kr/år.

Vilken recipientkontroll kan man förväntas få man för sitt kostnadstillskott

För 12 600 kr kan man (i 2013 års priser) och med avseende på biologiska undersökningar få cirka; en-två bottenfaunelokaler undersökta (1 ggn/år), eller två kiselalgslokaler undersökta (1 ggn/år) eller fyra elfiskelokaler (1 ggn/år).

Väljer man istället att undersöka vattenkemi (undersökningstypen vattenkemi) för de 12 600 kronorna så får man cirka 12 prover/år (provtagningskostnaden är osäker). Om man att undersöker särskilt förorenande ämnen som t.ex. bekämpningsmedel så får man (beroende på vilka ämnen) ett-två prov per år.

Referenser

Förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll

<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19980901.HTM>

Havs och vattenmyndigheten <https://www.havochvatten.se/>

Miljöbalken (1998:808) <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19980808.HTM>

Miljö kvalitetsmålen för Skåne - <http://www.lansstyrelsen.se/skane/Sv/miljo-och-klimat/miljomal/Pages/default.aspx>

Miljö kvalitetsmålen för Sverige – <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Sveriges-miljomal/Miljokvalitetsmalen/>

Miljöskyddslagen (1969:387) <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19690387.htm>

Miljöprövningsförordningen (SFS2013:251)

http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/_sfs-2013-251/

Miljö tillsynsförordningen (SFS2011:13)

<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20110013.htm>

Statistiska centralbyrån, 2014. Sammanställning av jordbruksverksamheter enligt miljöbalken per kommun respektive per avrinningsområde i Skåne, på uppdrag av Länsstyrelsen Skåne.

Vattenmyndigheten Västerhavets vattendistrikt, beslutsdokument

<http://www.vattenmyndigheterna.se/SV/VASTERHAVET/Pages/default.aspx>

Vattenmyndigheten i Södra Östersjöns vattendistrikt, beslutsdokument

<http://www.vattenmyndigheterna.se/Sv/sodra-ostersjon/Pages/default.aspx>

VISS, Vatteninformationssystem Sverige <http://www.viss.lansstyrelsen.se/>

Bilaga 1.

Beräkning av djurenheter

Denna definition av djurenheter gäller när du ska bestämma om det är grundbestämmelsen eller övergångsbestämmelserna som gäller i ditt företag. Djurenheterna används också för att bestämma om ett företag är tillståndspliktigt enligt miljöbalken (stora djurhållande företag).

Med en djurenhet avses

- **en mjölkko** (som mjölkko räknas även sinko) inklusive kalv upp till en månads ålder
- **sex kalvar**, en månad eller äldre. Med kalv avses ett nötkreatur upp till sex månaders ålder. Kalvar upp till en månads ålder räknas till moderdjuret.
- **tre övriga nöt**, sex månader eller äldre
- **tre suggor**, inklusive smågrisar upp till 12 veckors ålder. Betäckta gyltor räknas som suggor.
- **tio slaktsvin** eller **avelsgaltar**, 12 veckor eller äldre (som slaktsvin räknas även obetäckta gyltor)
- **en häst**, inklusive föl upp till sex månaders ålder
- **tio minkhonor** för avel, inklusive valpar upp till åtta månaders ålder och avelshannar
- **100 kaniner**
- **100 värphöns**, 16 veckor eller äldre. Kycklingmödrar räknas till värphöns
- **200 unghöns** upp till 16 veckors ålder
- **200 slaktkycklingar**
- **100 kalkoner**, **gäss** eller **ankor**, inklusive kycklingar och ungar upp till en veckas ålder
- **15 strutsfåglar** av arterna struts, emu och nandu, inklusive kycklingar upp till en veckas ålder
- **tio får** eller **getter**, sex månader eller äldre

eller

i fråga om **andra djurarter**, det antal djur som har en årlig sammanlagd utsöndring motsvarande 100 kilogram kväve eller 13 kilogram fosfor i färsk träck eller urin.

Djurenheter se Jordbruksverket;

<http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/odling/vaxtnaring/spridagodselsemedel/spridagodselsemedelhelalandet/djurenheternardetgallergodselse.4.4b00b7db11efe58e66b80003248.html>

Bilaga 2.

Definitioner

Jordbruksverksamhet

Med jordbruksverksamhet avser vi djurhållare och växtodlare. Till växtodlare räknar vi även frukt- och bärödlare.

Verksamhetsutövare

Den som bedriver en verksamhet som påverkar miljön är verksamhetsutövare. Varje verksamhetsutövare är skyldig att kontrollera effekten av sin verksamhet på miljön, och därmed också på vattenmiljön om denna påverkas av utsläpp från verksamheten.

Miljöfarlig MB kap 9

Vattenverksamhet MB kap 11

Recipient

mottagare (synonym); i det här fallet är mottagaren ett vatten: antingen ett ytvatten som en sjö, ett vattendrag eller ett kustvatten eller ett grundvatten.

Vattenförekomst

Ytvattenmottagare (recipienter) kan indelas efter sin storlek och typ.

I Sverige delar idag SMHI in typen **sjöar** (Svenskt sjöregister volym 1 och 2 1996, Hydrologi nr 71), typen **vattendrag** (Avrinningsområden i Sverige del 3 [Hydrologi nr 50, 1994] och del 4 [Hydrologi nr 70, 1996]) och typen **kustvatten** (Djupdata för havsområden 2003, SMHI Oceanografi nr 3) i olika storlekar.

Grundvattenförekomsterna avgränsas av SGU och utgörs av ett grundvattenmagasin i jord- eller berglagren med en bedömd uttagskapacitet på minst 5 l/s eller som har en dricksvattentäkt med ett uttag på minst 10 m³/dygn eller där vattnet distribueras till minst 50 personer.

Inom Europeiska unionen (EU) styr *Ramen för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område* (2000/60/EG; alias ramdirektivet för vatten, RDV) indelningen av vatten inom EU. Sverige har infört vattendirektivet i svensk lagstiftning bland annat genom *Vattenförvaltningsförordningen* (VFF; SFS 2004:660) som delar in vatten i *vattenförekomster* (en avgränsad och betydande förekomst av vatten) och *övriga vatten*. En vattenförekomst kan bestå av ett eller flera övriga vatten med sina tillrinningsområden (ett eller flera delavrinningsområden).

För varje svensk ytvattenförekomst har nationen Sverige en skyldighet att vart sjätte år redovisa ekologisk och kemisk status till EU.

För grundvattenförekomster finns motsvarande redovisningsskyldighet för kvantitativ och kemisk status.

För samtliga vattenförekomster finns tidssatta miljökvalitetsnormer beslutade (av vattendelegationen i respektive vattendistrikt).

Miljöbalken (SFS1998:808) gäller oberoende av storlek, för alla svenska mottagarvatten.

Vid indelning i ytvattenförekomster inom EU (VFF 224:660) utgör vattendragens och sjöarnas fysiska struktur huvudkriterium (HVMFS2013:19).

”• Sjöar större än eller lika med 1 km² och vattendrag längre än eller lika med 15 km utgör grunden för identifieringen av ytvattenförekomster.

• Även vattendrag kortare än 15 km kan utgöra egna ytvattenförekomster om de ligger nedströms ett vattendrag som är längre än 15 km eller om vattendraget är beläget nedströms en sjö (större än 1 km²). Detta för att bibehålla ett sammanhängande hydrografiskt nätverk.

• Vattendrag kan delas in i ytvattenförekomster kortare än 15 km då det är befogat utifrån skillnader i status- och påverkansklassning.

• Ytvattenförekomster för kustvatten och vatten i övergångszon skapas mellan kustlinjen och 1 NM (Nautisk Mil) utifrån Havsområdesregistret (SMHI).

• Ytvattenförekomster för havsområden (utsjöområden) skapas mellan 1 och 12 NM utanför baslinjen för varje distrikt för uppföljning av kemisk status.

• Stora sjöar kan delas in i bassänger som utgör egna ytvattenförekomster beroende på skillnader i status- och påverkansklassning.”

Andra, vanligen mindre, vatten kallas *övriga vatten*.

Vattenråd

Vattenråd är ett forum för samverkan inom ett vattenrådsområde mellan alla som är intresserade av vattenfrågor. Här kan också myndigheter lyfta frågor där man vill ha delaktighet.

Att sprida information och att involvera berörda organisationer och allmänheten i arbetet är därför viktiga uppgifter för alla som arbetar med uppdrag inom vattenförvaltningen.

Att skapa delaktighet på lokal nivå är en av hörnstenarna i den svenska vattenförvaltningen. Målet är att få med så många intressenter som möjligt i ett tidigt stadium. Dels för att kunna diskutera de lokala problemen och dels för att få in bidrag till deras lösning. På så sätt blir sedan förslagen till beslut överensstämmande med redan känd information och därmed även genomförbara för myndigheter och kommuner.

För mer information se <http://www.vattenmyndigheterna.se/Sv/sodra-ostersjon/deltagande-och-dialog/Pages/default.aspx>

Miljötillstånd

Ett vattens status, dess miljötillstånd, bedöms med hjälp av bedömningsgrunder för miljökvalitet. För ytvattenförekomster bedöms ekologisk och kemisk status.

Bedömningen av ekologisk status innebär att tre grupper med kvalitetsfaktorer bedöms: biologiska, fysikalisk kemiska och hydromorfologiska (ungefär, vattnens form och flöde). För varje grupp och vattentyp finns ett antal kvalitetsfaktorer som kan bedömas, se nedan.

Bedömning ska ske med hjälp av fastställda bedömningsgrunder. För ytvatten gäller Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten (HVFMS 2013:19).

Kvalitetsfaktor

Målet god ekologisk status bedöms med hjälp av tre grupper med kvalitetsfaktorer:

1. Biologiska
2. Fysikaliskt kemiska
3. Hydromorfologiska

För varje grupp med kvalitetsfaktorer görs en samlad status bedömning av ingående enskilda kvalitetsfaktorer. Vilka kvalitetsfaktorer som finns inom gruppen biologi varierar med vattentypen (dvs. om det är en sjö, ett vattendrag eller ett kustvatten).

Biologiska kvalitetsfaktorer för sjöar är:

1. Växtplankton (mycket små växter)
2. Bottenfauna (ryggradslösa djur)
3. Makrofyter (stora växter)
4. Fisk

Biologiska kvalitetsfaktorer för vattendrag är:

1. Påväxt/kiselalger
2. Bottenfauna
3. Fisk

Varje biologisk kvalitetsfaktor beskrivs sedan med en eller flera parametrar – med mätbara index, för vilka bedömningsgrunder tagits fram så att graden av mänsklig påverkan kan bedömas.

För t.ex. vattendragets biologiska kvalitetsfaktorer mäts:

1. Påväxt/kiselalger
  - a. IPS-index
  - b. ACID-index
2. Bottenfauna
  - a. ASPT-index
  - b. DJ-index
  - c. MISA-index
3. Fisk
  - a. VIX-index

Status

Status för varje index bedöms i skalan: *hög, god, måttlig, otillfredsställande* eller *dålig* status. Bedömningen sker genom att ett mätvärde sätts i relation till ett "naturligt" bakgrundsvärde så att en ekologisk kvot, EK, bildas. EK är sortlös och anges i intervallet 0 – 1, där noll är sämst (dålig status) och 1 innebär ingen påverkan (hög status).

Resultaten för varje index under en kvalitetsfaktor vägs ihop till en samlad status för den kvalitetsfaktorn. Den av de tre biologiska kvalitetsfaktorerna med sämst status avgör sedan den samlade ekologiska statusen för biologin i vattenförekomsten.

När till slut den samlade ekologiska statusen för vattenförekomsten ska bedömas, bedöms biologin först för sig. Är denna *sämlre än god*, dvs. måttlig, otillfredsställande eller dålig blir detta den ekologiska statusen för vattenförekomsten. Målet blir då vanligen att god biologisk status ska uppnås för att kunna nå god ekologisk status.

Om istället *god biologisk* status råder men endera eller båda grupperna med fysikalisk kemiska respektive hydromorfologiska kvalitetsfaktorer bedöms vara sämlre än god (dvs. måttlig, otillfredsställande eller dålig), kommer den ekologiska statusen för vattenförekomsten bli måttlig.

Recipientkontrollavgift och jordbruksverksamhet - förtydliganden

Ska en verksamhetsutövare som både är djurhållare och växtodlare behöva betala två recipientkontrollavgifter?

Nej, en verksamhet med ett tillståndsbeslut/föreläggande rörande en given fastighet ska bara behöva betala en avgift. Det är ju effekten av framför allt näringspåverkan som behöver följas.

Om en verksamhetsutövaren är B-anläggning med avseende på djurhållning och medelstor med avseende på växtodling, vilken avgift ska då tas ut?
Den största verksamheten ska styra avgiftens storlek.

Om en jordbruksverksamhet råkar ligga på en eller fler vattendelare, hur många recipientkontrollavgifter och medlemskap behövs då?

En jordbruksverksamhet med ett tillstånd/föreläggande ska bara behöva betala för ett medlemskap och en kontrollavgift.

Det vattenområde till vilket större delen av verksamhetens miljöpåverkan når, bör vara det vattenområde till vilken recipientkontrollkostnaden och medlemskapet ska riktas.

Om en verksamhetsutövare har fler än ett tillståndsbeslut/föreläggande, dvs. har flera verksamheter på olika fastigheter, hur många medlemskap och kontrollavgifter behöver då betalas?

Ligger de olika verksamheterna med skilda tillståndsbeslut/förelägganden inom ett Vattenråds åtgärdsområde ska en medlemsavgift betalas samt en kontrollavgift per tillståndsbeslut/föreläggande.

Ligger de olika verksamheterna med skilda tillståndsbeslut/förelägganden inom flera Vattenråds åtgärdsområden ska en medlemsavgift betalas per åtgärdsområde samt en kontrollavgift per tillståndsbeslut/föreläggande.

Påverkan

Vattenförvaltningen syftar till att bedöma effekten av mänsklig påverkan på vatten.

Påverkan inom vattenförvaltningen bedöms som en avvikelse från förväntad, naturlig påverkan (bakgrund).

För ytvatten och för **ekologisk status** är i normalfallet att

miljökvalitetsnormen är satt till god ekologisk status till år 2015, 2012 eller 2027.

God ekologisk status innebär att en påverkan (på utpekade kvalitetsfaktorer; biologiska, fysikaliskt kemiska och/eller hydromorfologiska) vanligen motsvarande två gånger bakgrunden kan accepteras (en ekologisk kvot på 0,5). Är emellertid statusen beslutad vara (vattendelegationsbeslut) någon annan: högre (hög ekologisk status) eller lägre (t.ex. måttlig eller otillfredsställande ekologisk status) får inte statusen försämrats (=sänkas en statusklass; dvs. den får inte försämrats från t.ex. otillfredsställande till dålig ekologisk status eller från god till måttlig) något som kallas för ett *icke försämringskrav*.

För ytvatten och för **kemisk status** (prioriterat farliga ämnen enligt direktiv

2013/39/EU), finns **miljökvalitetsnormer för varje ämne/ämnesgrupp** som avser både årsmedelvärden och årshögsta värden. Dessa miljökvalitetsnormer får inte överskridas. Avsikten är också att med tiden helt fasa ut dessa ämnen från användning.

För bedömning av ytvatten finns olika bedömningsgrunder, framför allt Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2011:14) om ändring i naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2006:1) om kartläggning och analys av ytvatten enligt förordningen 2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön.

Naturvårdsverket tog 2007 fram en Handbok (2007:4) om Status, potential och kvalitetskrav för sjöar, vattendrag, kustvatten och vatten i övergångszon. Till denna handbok följer tre bilagor:

Bilaga A: Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag

Bilaga B: Bedömningsgrunder för kustvatten och vatten i övergångszon.

Bilaga C: Bedömningsgrunder för Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer.

Vidare finns Naturvårdsverkets föreskrift (NFS 2008:1) och allmänna råd om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten.

För sjöar och vattendrag finns fler, äldre bedömningsgrunder som täcker in en del variabler som inte bedöms i nyare bedömningsgrunder; bland annat finns:

Naturvårdsverket, 1999. Bedömningsgrunder för miljö kvalitet – Sjöar och vattendrag, NV Rapport 4913.

Egenkontroll

En verksamhetsutövare som påverkar ett vatten är skyldig att hålla sig underrättad om effekten av sina utsläpp på denna vattenrecipient/-er. MB 26 kap 19 §
Miljörapport MB 26 kap 20 §

Recipientkontroll = kontroll av hur diffusa eller punktvisa utsläpp påverkar mottagaren

Bilaga 3.

Förslag till åtgärder som enligt Vattenmyndigheterna behöver vidtas av myndigheter och kommuner

Havs- och vattenmyndigheten, åtgärd 8

Havs- och vattenmyndigheten behöver medverka till att minska närsaltsbelastningen, i de fall åtgärder rörande enskilda avlopp, avloppsreningsverk, jordbruk och liknande inte fullt kan bidra till att uppnå betinget avseende kväve och fosfor, genom att

- a) utveckla vägledning till länsstyrelser och kommuner för arbete med kompletterande åtgärder så som musselodling, fosforfällning av förorenade sediment, biomanipulation eller motsvarande,
- b) verka för att det finns tillräckliga medel för att stimulera långsiktig etablering av näringsreducerande åtgärder och uppföljning av åtgärdernas effektivitet,
- c) peka ut områden som är särskilt prioriterade för näringsreducerande åtgärder, exempelvis planering för storskaliga musselodlingar.

Åtgärden behöver genomföras i de vattenförekomster som inte följer, eller riskerar att inte följa, miljökvalitetsnormerna för vatten på grund av övergödning.

Åtgärden genomförs i samverkan med länsstyrelserna och kommunerna

Havs- och vattenmyndigheten, åtgärd 11

Havs- och vattenmyndigheten behöver utveckla vägledning och styrmedel för vatten-relaterad egenkontroll så att all sådan recipientkontroll följer tydliga och gemensamma krav med avseende på kvalitet, datalagring, tillgänglighet, spårbarhet samt för vad som i övrigt krävs enligt förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön.

Åtgärden behöver genomföras tillsammans med Naturvårdsverket och Sveriges geologiska undersökning.

Jordbruksverket, åtgärd 1

Jordbruksverket behöver prioritera och utveckla sin rådgivningsverksamhet till jordbruksföretag

- a) för att minska växtnärsförlusterna inom områden med vattenförekomster som inte följer, eller riskerar att inte följa miljökvalitetsnormerna för vatten,
- b) för att minska tillförseln av växtskyddsmedel till vatten inom områden med vattenförekomster som inte följer, eller riskerar att inte följa, miljökvalitetsnormerna för vatten.

Åtgärden behöver genomföras i samverkan med länsstyrelserna.

Jordbruksverket, åtgärd 2

Jordbruksverket behöver ta fram vägledningar, ge rådgivning och verka för att minska påverkan från markavvattning och bevattningsuttag i vattenförekomster som inte följer eller riskerar att inte följa miljökvalitetsnormerna för vatten.

Åtgärden behöver genomföras efter samverkan med Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen.

Jordbruksverket, åtgärd 4

Jordbruksverket behöver utveckla vägledning för egenkontroll vid jordbruksföretag utifrån egenkontrollförordningen (1998:901, 6 §).

Arbetet behöver genomföras efter samråd med Havs- och Vattenmyndigheten och Naturvårdsverket.

Jordbruksverket, åtgärd 5

Jordbruksverket behöver utveckla sin tillsynsvägledning till länsstyrelser och kommuner så att

- a) utsläppen av kväve och fosfor från jordbruk och hästhållning reduceras i de vattenförekomster där jordbruk bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten inte följs eller riskerar att inte följas,
- b) tillförseln av växtskyddsmedel minskar till vatten inom områden med vattenförekomster som inte följer, eller riskerar att inte följa, miljökvalitetsnormerna för vatten så att god kemisk status och god ekologisk status kan uppnås,

Naturvårdsverket, åtgärd 7

Naturvårdsverket behöver utveckla en nationell strategi för hantering av markavvattningar, samt verka för en generell översyn av befintlig lagstiftning som berör frågor kring avledning av vatten. I den nationella strategin bör följande ingå

- a) översyn av behovet och möjligheten att införa generella föreskrifter för rensning av diken som ingår i markavvattningsföretag,
- b) nationell vägledning för vilka markavvattningsverksamheter och markanläggningar som ska prioriteras vid omprövningar som initieras av miljöskäl,
- c) nationell vägledning för hur miljöanpassande rensningar/underhåll bör ske.

Åtgärden behöver genomföras efter samverkan med Havs - och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Skogsstyrelsen, och Sveriges geologiska undersökning.

Naturvårdsverket, åtgärd 8

Naturvårdsverket behöver utreda möjliga åtgärder och insatser för att minska utsläpp och läckage av diffust spridda miljögifter som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten inte följs.

Arbetet behöver genomföras i samverkan med Havs- och Vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen och med andra berörda aktörer.

Naturvårdsverket, åtgärd 10

Naturvårdsverket behöver ta fram föreskrifter om skyddsavstånd och regler för hantering av växtskyddsmedel inom jordbruket i syfte att minska effekter av växtskyddsmedel, så att miljökvalitetsnormerna för vatten följs.

Åtgärden behöver genomföras efter samråd med Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen och Havs- och vattenmyndigheten.

Länsstyrelserna, åtgärd 1

Länsstyrelserna behöver

- a) vid prövning och tillsyn av tillståndspliktiga verksamheter, enligt 9 kap miljöbalken och
- b) vid prövning och tillsyn av tillståndspliktiga verksamheter, enligt 11 kap miljöbalken,

följa miljökvalitetsnormer för vatten särskilt för de verksamheter som bidrar till att vattenförekomster inte följer, eller riskerar att inte följa, miljökvalitetsnormerna. Vidare ska länsstyrelserna särskilt kräva att åtgärder genomförs så att miljökvalitetsnormerna för vatten följs i dessa vattenförekomster.

Länsstyrelserna, åtgärd 4

Länsstyrelserna behöver ge kommunerna tillsynsvägledning så att utsläppen av kväve och fosfor från jordbruk och hästhållning minskar till de vattenförekomster där dessa påverkanskällor bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten inte följs eller riskerar att inte följas.

Länsstyrelserna, åtgärd 5

Länsstyrelserna behöver prioritera och utveckla sin rådgivningsverksamhet till jordbruksföretag

- a) så att växtnäringens förluster minskar och
- b) så att tillförseln av växtskyddsmedel minskar till vatten

inom områden med vattenförekomster som inte följer, eller riskerar att inte följa, miljö-kvalitetsnormerna för vatten.

Länsstyrelserna, åtgärd 6

Länsstyrelsen behöver verka för att kommunerna genomför kompletterande åtgärder eller motsvarande för att ytterligare minska halterna av gödande näringsämnen i de vattenförekomster som på grund av övergödning inte följer, eller riskerar att inte följa, miljökvalitetsnormerna för vatten.

Länsstyrelserna, åtgärd 7

Länsstyrelserna behöver säkerställa att verksamhetsutövare enligt 9 och 11 kap miljöbalken genomför egenkontroll och har de kontrollprogram som behövs för att möjliggöra en bedömning av verksamheternas inverkan på ekologisk, kemisk och kvantitativ status i vattenförekomster. Med egenkontroll avses såväl vad som tillförs recipienten som förhållanden i recipienten.

Kommunerna, åtgärd 1

Kommunerna behöver inom sin tillsyn och prövning av

- a) miljöfarlig verksamhet och andra verksamheter ställa sådana krav så att miljökvalitetsnormerna för vatten följs,
- b) förorenade områden särskilt prioritera och ställa krav på utredningar och åtgärder så att miljökvalitetsnormerna för vatten följs.

Kommunerna, åtgärd 2

Kommunerna behöver bedriva tillsyn så att

- a) utsläppen av kväve och fosfor från jordbruk och hästhållning minskas i de vattenförekomster där jordbruk bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten inte följs eller riskerar att inte följas,
- b) tillförseln av växtskyddsmedel minskar till vatten inom områden med vattenförekomster som inte följer, eller riskerar att inte följa miljökvalitetsnormerna för vatten så att god kemisk status och god ekologisk status kan uppnås,

Kommunerna, åtgärd 5

Kommunerna behöver minska närsaltsbelastningen, i de fall åtgärder rörande enskilda avlopp, avloppsreningsverk, jordbruk och liknande inte fullt kan bidra till att uppnå betinget avseende kväve och fosfor, genom att

- a) inom sina ansvarsområden genomföra kompletterande åtgärder så som odling och/eller skörd av marina substrat, behandling/hantering av näringsbelastade sediment, biomanipulation eller motsvarande,
- b) inom havsplaneringen utse områden särskilt prioriterade för näringsreducerande åtgärder och i dessa prioritera etablering av exempelvis storskaliga musselodlingar.

Åtgärden behöver genomföras så att miljökvalitetsnormen för vatten följs.

Bilaga 4.

**Väsentliga frågor med betydande miljöpåverkan
enligt Vattenmyndigheterna**

1. Övergödning och syrefattiga förhållanden
2. Miljögifter i yt- och grundvatten
3. Förändrade habitat genom fysisk påverkan
4. Försurning
5. Främmande arter
6. Förändrade grundvattennivåer
7. Klorid i grundvattnet
8. Otillräckligt dricksvattenskydd
9. Skyddade områden enligt vattenförvaltningsförordningen

CHECKLISTA

Tillsyn med mål att lantbruket deltar i vattenrecipientkontroll – steg för steg

Tillsynsbesök hos lantbrukaren

Vid ett ordinarie tillsynsbesök tas frågan kring vattenrecipientkontroll upp. Inspektören berättar att det finns krav på att man som verksamhetsutövare ska kunna redovisa sin verksamhets effekt på recipienten.

För att uppfylla kravet föreslås det från Länsstyrelsens och kommunens sida att man går med i en samordnad recipientkontroll. Förklara vad en recipientkontroll innebär och vilken årlig storleksordning på deras kostnad för recipientkontrollen förväntas bli. Ge lantbrukaren informationsfoldern.

Läsning innan besöket:

Jordbruk och recipientkontroll i vatten - underlag till vägledning för tillsynsmyndigheter

I. Lantbrukaren är intresserad

Föreslå lantbrukaren ett medlemskap i det aktuellt, mest berörda vattenrådet/samordnade recipientkontrollen (om fastigheten hamnar inom två eller flera åtgärdsområden). Vidare, att verksamhetsutövaren behöver delta med recipientkontroll för med avseende på sin verksamhet. Erbjud att hjälpa till med att fylla i en anmälningsblankett.

Väljer företaget, att självmant gå med i ett Vattenråd/SRK och tar hjälp av detta ta fram ett förslag på hur man ska kunna följa jordbruksverksamheternas effekter på vattenmiljön inom avrinningsområdet, blir detta ett kostnadseffektivt sätt att samla in och utvärdera information.

Kostnaden för ett medlemskap brukar ligga på 100-200 kr/år.
Förväntad skälig kostnad för (med år 2013 som basår):

C-anläggningar djur och medelstora växtodlingsgårdar (150 – 500 ha):

Medlemsavgift; cirka:	100-200 kr/år
Kontrollavgift, cirka:	900 kr/år
Total kostnad cirka:	1 000 – 1 100 kr/år

**B-anläggningar djur och stora växtodlingsgårdar
(500 ha eller större):**

Medelemsavgift:	100-200 kr/år
Kontrollavgift, cirka:	5 300 kr/år
Total kostnad cirka:	5 400 – 5 500 kr/år

II. Lantbrukaren är inte intresserad

Kravet på att kunna redovisa sin verksamhets påverkan på recipienten kvarstår. Vill inte lantbrukaren självant gå med i en samordnad recipientkontroll ska uppgifter kring företagets diffusa utsläpp redovisas på annat sätt.

För att få en tillräckligt bra bild av verksamhetens påverkan på vattenrecipienten föreläggs verksamhetsutövaren att komma in med följande undersökningar:

**III. För C-anläggning och för mellanstora växtgårdar
(150-500 ha) med bra dikningsföretag:**

Finns ett "bra" dikningsföretag som avvattnar fastigheten behöver tillsynen uppgifter om vattenkemi i ett vatten från detta. Proov behövs från minst ett höglödestillfälle antingen under hösten (oktober-december) eller ett från våren (mars-maj). Vidare behövs ett prov vid samma tillfälle uppströms fastigheten och i recipienten.

Krav att analyser ska ske enligt aktuell undersökningstyp *Vattenkemi i vattendrag*, se

<https://www.havochvatten.se/download/18.64f5b3211343cfffdb280004871/Vattenkemi+i+vattendrag.pdf>, från vilken analyspaketet

Näring där samtliga utpekade mätvariabler ska mätas. Dessutom ska halten kadmium Cd mätas.

Krav att provtagning och analys ska ske av personal ackrediterad av SWEDAC, se <http://www.swedac.se/>.

Krav vidare att en utvärderande rapport ska skrivas och skickas till tillsynsmyndigheten samt till berört vattenråd/samordnad recipientkontroll för kännedom.

Kräv vidare att vattenkemiska data ska lagras hos aktuell, central datavärd, idag är det SLU i Ultuna <http://www.slu.se/vatten-miljo>.

Kräv också minst en provtagning av kiselalger i recipienten uppströms och en nedströms fastigheten.

Aktuell undersökningstyp *Påväxt i rinnande vatten – kiselalgsanalys* ska följas, se <https://www.havochvatten.se/download/18.64f5b3211343cffddb280004863/P%C3%A5v%C3%A4xt+i+rinnande+vatten-+kiselalgsanalys.pdf>.

Andelen deformerade kiselalgsskal ska bestämmas.

Kräv vidare att en utvärderande rapport ska skrivas och skickas till tillsynsmyndigheten, samt till berört vattenråd/samordnad recipientkontroll för kännedom.

Kräv vidare att vattenkemiska data ska lagras hos aktuell, central datavärd, idag är detta SLU i Ultuna <http://www.slu.se/vatten-miljo>.

Förväntad ungefärlig kostnad (2013 års prisnivåer) för C- anläggning:	
Vattenkemi	2 000 – 4 000 kr/år
Kiselalger	6 000 – 12 000 kr/år
Totalt cirka:	8 000 – 16 000 kr/år

IV. För C-anläggning djur och för ” och för mellanstora växtgårdar (150-500 ha) som saknar ”bra” dikningsföretag:

Saknas ett ”bra” dikningsföretag som avvattnar fastigheten behöver tillsynen uppgifter om vattenkemi från recipienten uppströms och nedströms fastigheten. Prov behövs från minst ett höglödestillfälle antingen under hösten (oktober-december) eller ett från våren (mars-maj).

Kräv att analyser ska ske enligt undersökningstypen vattenkemi i vattendrag, se <https://www.havochvatten.se/download/18.64f5b3211343cffddb280004871/Vattenkemi+i+vattendrag.pdf>, från vilken analyspaketet

Näring där samtliga utpekade mätvariabler ska mätas. Dessutom ska halten av metallen *kadmium* (Cd) mätas.

Kräv vidare att en utvärderande rapport ska skrivas och skickas till tillsynsmyndigheten, samt till berört vattenråd/samordnad recipientkontroll för kännedom.

Kräv vidare att vattenkemiska data ska lagras hos aktuell, central datavärd, idag är detta SLU i Ultuna <http://www.slu.se/vatten-miljo>

Aktuell undersökningstyp *Påväxt i rinnande vatten – kiselalgsanalys* ska följas, se <https://www.havochvatten.se/download/18.64f5b3211343cffddb280004863/P%C3%A5v%C3%A4xt+i+rinnande+vatten-+kiselalgsanalys.pdf>.

Andelen deformerade kiselalgsskal ska bestämmas.

Kräv vidare att en utvärderande rapport ska skrivas och skickas till tillsynsmyndigheten, samt till berört vattenråd/samordnad recipientkontroll för kännedom.

Kräv vidare att vattenkemiska data ska lagras hos aktuell, central datavärd, idag är detta SLU i Ultuna <http://www.slu.se/vatten-miljo>

.

Förväntad ungefärlig kostnad (2013 års prisnivåer) för C- anläggning:

Vattenkemi	2 000 – 4 000 kr/år
Kiselalger	6 000 – 12 000 kr/år
Totalt cirka :	8 000 – 16 000 kr/år

V. För B-anläggning och för stora växtgårdar (500 ha och större):

- a. Kräv något av de vattenkemiska alternativen ovan paketen ovan och
- b. Kräv också kiselalgsalternativet ovan och

- c. Kräv också bekämpningsmedel vid åtminstone ett tillfälle antingen i dikningsrör och i recipienten uppströms fastigheten eller i recipienten uppströms och nedströms fastigheten vid minst ett tillfälle.

Paketet med bekämpningsmedel ska innefatta ämnen som hanteras på gården i dag, samt de vanligast funna ämnena i Skåne. Låt verksamhetsutövaren komma med förslag på vilka. För hjälp med att själv tolka behovet av ingående ämnen se t.ex.

http://www.lansstyrelsen.se/skane/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2014/Riskkartering_bekampningsmedel_skanska_ytvatten.pdf

och

http://www.lansstyrelsen.se/skane/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2013/Bekampningsmedel_i_skanska_vattendrag_2011_webb.pdf

och

http://www.lansstyrelsen.se/skane/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2011/Bekampningsmedelsrapport_slutversion_20110621.pdf

Förväntad ungefärlig kostnad (2013 års prisnivåer) för B-anläggning:

Vattenkemi 2 000 – 4 000 kr/år

Kiselalger 6 000 – 12 000 kr/år

Bekämpningsmedel 10 000 – 20 000 kr/år

Totalt cirka : 18 000 – 36 000 kr/år

Anledningen till att dessa undersökningar bedöms vara rimliga att kräva när man väljer att inte självmant gå med i ett Vattenråd/SRK, är att de utgör ett minimum för att fritt från andra undersökningar försöka beskriva hur recipientvattenmiljön ser ut i närheten av företaget. Vidare, att det är ett sätt att så långt det är möjligt försöka koppla effekten från det enskilda jordbruksföretaget på recipienten i närheten av företaget.

Bestäm en tidpunkt när uppgifterna ska vara redovisade, enligt vår bedömning är det rimligt att lantbrukaren får 3-6 månader på sig att lämna in uppgifterna.

Har du som inspektör frågor inför tillsynsbesöket så vänd dig till:

- Ditt eget miljökontor och ansvarig inspektör för vatten
- Länsstyrelsens vattenstrategiska grupp, se
http://www.lansstyrelsen.se/skane/Sv/kontakta-oss/miljoavdelningen/Pages/Fiske_och_vattenvardsenheten.aspx
- Vattenråden /SRK

Namn	Organisation	Hemsida
SKRÅBEÅN	Skråbeåns Vattenråd	http://www.skrabeansvattenrad.se/
HELGE Å	Helgeåns Vattenråd	http://helgean.se/
Österlenåarna	Österlens vattenråd	http://www.osterlensvattenrad.se/
NYBROÅN	Nybroån, Kabusaån och Tyge å Vattenråd	http://www.nybro-kabusa.se/
Svarteån	Svarteåns vattenråd	Gustav@ruuthsbo.se
Skivarpån	Skivarpån och Dybäckån vattendragsförbund	
Sydvästra Skånes åar	Sydvästra Skånes vattenråd	
Trelleborgsån	Trelleborgs kn, Miljöförvaltningen	Per-Arne.Johansson@trelleborg.se
Vellingebäckarna	Vellinge kn, Miljö- och Stadsbyggnadsförv.	Annelie.Persson@vellinge.se
SEGE Å	Segeåns Vattenråd och Vattendragsförbund	http://www.segea.se/
HÖJE Å	Höje å Vattenråd	http://www.hojea.se/
KÄVLINGEÅN	Kävlingeåns Vattenråd	http://www.kavlinge.se/
SAXÅN	Saxån-Braåns Vattenråd	http://www.saxan-braan.se/
SAXÅN	Saxån-Braåns Vattenvårdskommitté	http://www.saxan-braan.se/
RÅÅN	Rååns Vattenråd	http://www.raan.se/
VEGE Å	Vegeåns Vattendragsförbund	http://www.vattenorganisationer.se/vege/
RÖNNE Å	Rönneåns Vattenråd	http://www.ronnea.com/
RÖNNE Å	Ringsjös Vattenråd	http://www.ringsjon.se/
STENSÅN	Stensåns Vattenråd	http://www.stensansvattenrad.se/
LAGAN	Lagans Vattenråd	http://www.vattenorganisationer.se/lagansvr/

Ytterligare information kan hämtas från Havs- och vattenmyndigheten, se t.ex. om:

Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag, se

<http://www.naturvardsverket.se/Om-Naturvardsverket/Publikationer/ISBN/0100/978-91-620-0148-3/>

Bedömningsgrunder för kustvatten och för vatten i övergångszon, se

<http://www.naturvardsverket.se/Om-Naturvardsverket/Publikationer/ISBN/0100/978-91-620-0149-0/>

Bedömningsgrunder för grundvatten, se

<http://www.sgu.se/grundvatten/bedomningsgrunder-for-grundvatten/>

Anmälan till samordnad recipientkontroll

Denna blankett skickas ifylld till aktuellt vattenråd/samordnad recipientkontroll

Jag anmäler mig till samordnad recipientkontroll (SRK) och önskar få hjälp av SRK med att beskriva effekterna av mina utsläpp i vattenrecipienten

Namn	
Företagets namn	
Adress	
Telefon	E-post adress
Fastighetsbeteckning	Storlek på lantbruk enligt miljöbalken ☐ U-lantbruk ≥ 10 d.e. ☐ C-lantbruk ☐ B-lantbruk ☐ Växtodlingsgård $\geq 25 - < 150$ ha ☐ Växtodlingsgård $150 - 500$ ha ☐ Växtodlingsgård ≥ 500 ha

Jag anmäler mig till nedanstående vattenråd/samordnad recipientkontroll

Vattenrådet/samordnad recipientkontroll, namn
Vattenrådet/samordnad recipientkontroll, adress

Lantbruksinspektör som utfört tillsyn

Namn	
Kommun	
Telefon	E-post adress

Datum:

Underskrift

Namnförtydligande

Rubrik baksidan

Texten på baksidan...

RENNISS

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane